Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 44 (16567) | 1984 оной февралиин 21, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛНА

Хяагтын райондо КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

Бүхэсоюзна социалис мурысөөндэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнгаа, СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1983 оной гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Хяагтын район КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ гэһэн мэдээсэл дары түргэнөөр тараһан байна.

Районой Соёлой ордон соо промышленна предприятинуудай, барилгын, транспортын, хүдөө ажахын, соёл культурын, элүүрые хамгаалгын, арадай гэгээрэлэй болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын һалбаринуудай ажалай түрүүшүүл тус Улаан туг барюулалгада зорюулагдаһан суглаанда сугларба.

Ажалай түрүүшүүлэй районно суглаае КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Лубсандоржиев нээгээд, КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **В. Б. Сагановта** үгэ үгэбэ.

— Бүхэсоюзна социалис мурысөөндэ илажа, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан тугаар шагнагдаһанаартнай, районойнгоо экономическа ба социальна хүгжэлтэдэ 1983 ондо ехэ амжалта туйлаһанаартнай Та бүгэдэниие үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, саашадаа улам ехэ туйлалтануудые амжахыетнай, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин (1984 он) Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхыетнай хүсэнэб,—гэжэ нүхэр Саганов нэн түрүүн хэлэбэ. Саашань тэрэ манай республикын болон энэ районой урда табигдажа байгаа гол шухала зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэдөө, үшөө хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудай ба нөөсэнүүдэй бии байһан тухай тоггобо. Юуб гэхэдэ, район ехэ амжалта туйлабашье, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриие улам хурдадхаха бага бэшэ арга боломжотой байха юм. Тиимэһээ арадай ажахын һалбаринууд болон хангалгын албан зургаануудта үйлэдбэриин ба эрдэм, техникын туйлалтануудые, социалис мурысөөнэй арга боломжонуудые бүри гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ ба шанар һайжаруулха, гаргагдаһан продукциин үнэ сэнгые хямдаруулха асуудалнуудта онсолон тоггоо.

Районой арадай ажахын һалбаринуудай түрүүшүүлые үшөө дахин амаршалаад, нүхэр В. Б. Саганов КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг тусхай Дипломтойгоор суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалга доро районой түлөөлэгшэдтэ барюулба.

Һүүлээрнь үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **К. Д. Лубсандоржиев** районой ажалшадай амжалтануудые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө партиин ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-да, тэрэшэлэн КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болон Министрнүүдэй Соведтэ районой коммунистнуудай, бүхы ажалшадай зүгһөө гүн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргөөд, парти болон правительствын захяа заабаринуудые бүримүһэн бэелүүлхэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые бүхыдэнь, мүн 1984 оной түсэбтэ даабаринуудые эрхим шанартайгаар дүүргэхэ байха гэжэ найдуулба. Эхилээд байһан оной түсэбтэ даабаринуудые бүримүһэн дүүргэхын тула бодото дээрэнь абтаха хэмжээнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байха юм.

Арадай ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ **В. М. Цыдендамбаев**, Хяагтын совхозой ахалагша хонишон **П. П. Самданов**, Хяагтын ээрэлгэнэхэлгын фабрикын фанговщица **Л. П. Яковенко**, Үнгүрхэйн дунда һургуулиин директор **К. Г. Яковлева**, «Родина» колхозой ахамад агроном **Ф. С. Ворона**, Наушки станциин депогой машинист **Л. П. Яковлев**, Хүдэриин совхозой һаалишан **А. Г. Назимова** болон бусад үгэ хэлэхэдээ, Коммунис партиин болон Совет гүрэн түрын үндэр дээдын шагналайнь түлөө ажалша коллективүүдэй зүгһөө үнэн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргөөд, байгша оной түсэбтэ даабаринуудые бүхы үрэ дүнгүүдэйнь талаар гүйсэд дүүргэхын тула хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлөө гүйсэд зорюулхабди гэжэ партиин ЦК-е, СССР-эй Министрнүүдэй Соведые, ВЦСПС-ые, ВЛКСМ-эй ЦК-е найдуулһан байна.

Мүн энэ суглаан дээрэ Хяагтын районой «Дружба» колхозые 1983 оной социалис мурысөөнэй дүнгөөр республикын Хүндэлэлэй самбарта гаргаһан тухай тусхай Диплом нүхэр В. Б. Саганов тус колхозой түрүүшүүлдэ барюулба.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-да эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаа.

П. НИМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан туг барюулалгын үедэ.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

АРАДАЙ ҺУУДАЛ БАЙДАЛЫЕ ҺАЙЖАРУУЛГА—ГОЛ ЗОРИЛГОМНАЙ

Һунгагшад И. В. КАПИТОНОВТОЙ уулзаба

Ивановска областиин Кинешма хотодо февралиин 18-да Кинешмскэ һунгуулиин округой һунгагшад СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутатда кандидат КПСС-эй ЦК-гай секретарь Иван Васильевич Капитоновтой уулзаба.

Депутатда кандидадай этигэмжэтэ нүүр, Красноволжско пумаажан бүдэй комбинадай мастерай туһалагша Б. И. Осокин И. В. Капитоновой наһанай зам тухай хөөрэжэ үгэбэ. Һунгалтын үдэр нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэжэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй нэгэдэлые сүм дэмжэжэ байһанаа харуулхые һунгагшадые тэрэ уряалба.

Бүд нэхэлгын хизаарай ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адли, КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ февралиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ, социалис Эсэгэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын тула хамаг юумэ хэхээр сүм шиидэнхэй гээд уулзалга дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд мэдүүлбэ.

И. В. Капитонов сугларагшадта дулаанаар угтагдажа, үгэ хэлээ.

Ленинскэ партиие нягтаар тойрон, шэн зоригто ажалаараа Эхэ оронойнгоо хаба шадалые улам арьбадхаха эрмэлзэлтэйгээр совет хүнүүд һунгалтые угтана гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Коммунис партида, манай арадта, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ хүшэр хүндэ гээлтэ болоо гэжэ тэрэ хэлэбэ. Элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша, дүлэтэ патриот, ленинец, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Юрий Владимирович Андропов наһанһаа нүгшөө.

Эдэ үдэрнүүдтэ партиин бата нэгэдэл, арад зонтойгоо таһаршагүй холбоотой байһаниинь илангаяа элеэр харагдаба. Коммунистнууд, бүхы совет хүнүүд КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ февралиин Пленумэй дүнгүүдые нэгэн дуугаар һайшаан дэмжээ.

ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгые дайшалхы программа болгожо коммунистнууд, бүхы ажалшад хүлеэн абаһан байна. Совет общеествын ажабайдалда КПСС-эй улам ургажа байгаа хүтэлбэрилхы үүргын удха шанар, марксизм-ленинизмдэ тэрэнэй үнэн сэхэ байһаниинь эндэ эли тодоор харуулагдаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутатда кандидадаар дахин дэбжүүлжэ, ехэ этигэл найдал үзүүлһэнэйнь түлөө Кинешмскэ һунгуулиин округой һунгагшадта И. В. Капитонов ехэ баяр баясхалан хүргөө.

СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ һунгалтые угтажа байхадаа, КПСС-эй ленинскэ политическэ хараа шугам амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ гэжэ манай парти арад зондоо элидхэжэ шадаха гэжэ үгэ хэлэгшэ хэлэбэ. Бүхы һунгагшадта, СССР-эй эрхэтэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хэндалга дотор манай ажахын ба соёлой байгуулалтын туйлалтанууд, хараа замууд эли тодоор харуулагдаһан байна.

Экономикын талаар шиидхэгдэһэн ямаршье асуудалнууд совет хүнүүдэй һуудал байдалые һайжаруулха нэгэл зорилготой юм.

Үдэр бүри эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилдэг гуримтай болоһон ажалша коллективүүд манда үсөөн бэшэ. Эрхим шанартай эд бараа үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ социалис уялгануудые абаһан ороной зургаан түрүү предприятиин үүсхэлые партиин Центральна Комитет һайшаагаа гээд мэдээжэ. Мүнөө үедэ 2 мянганһаа дээшэ предприяти энэ үүсхэлые дэмжээд байна. Энэ хүдэлөөндэ анхарал һуладуулхагүй, тэрэниие али болохоор хүгжөөхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүри хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала.

Үгынгөө түгэсхэлдэ И. В. Капитонов КПСС-эй ба Совет гүрэнэй ленинскэ гадаадын политикын эб найрамдалта шэнжэтэй байһые тодорхойлон харуулаа. (ТАСС).

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ХҮГЖЭЛТЭ ДЭБЖЭЛТЫН ЗАМААР

Һунгагшад М. В. ЗИМЯНИНТАЙ уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутатда кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Михаил Васильевич Зимянинтай Краснодарскэ һунгуулиин округой һунгагшад февралиин 18-да Краснодарта уулзаба.

Депутатда кандидадай этигэмжэтэ нүүр, «Красноармейский» гэжэ барайгар ургуулдаг ажахын парткомой секретарь В. Е. Мондин сугларагшадые М. В. Зимянинай намтартай танилсуулһан, мартын 4-нэй һунгалтын үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхые һунгагшадые уряалһан байна.

Краснодарска хизаарай ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адли, КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые урма зоригтойгоор, халуунаар һайшаан абаба гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

М. В. Зимянин сугларагшадта халуунаар угтагдажа, үгэ хэлээ.

Һаяхан Коммунис парти ба совет арад ехэ хүшэр хүндэ гээлтэдэ оробо гэжэ депутатда кандидат хэлэбэ. КПСС-эй ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, дүлэтэ патриот, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Юрий Владимирович Андропов наһа бараа. Манай Коммунис партиин жагсаалай ехэ хүсэн, арад зонтой тэрэнэй бата нэгэдэл Ю. В. Андроповтой хахасалгын уйдхар гашуудалта үдэрнүүдтэ шэнээр батадхагдаба.

Февралиин Пленум КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретаряар Константин Устинович Черненкые нэгэн дуугаар һунгажа, парти ба арад энэ шиидхэбэриень нэгэн һаналтайгаар һайшааһан байна. К. У. Черненко хадаа манай партиин ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, залан шууд марксист-ленинец, политическэ, суртал бодолой-теоретическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй, КПСС-эй ленинскэ генеральна хараа шугамые зохёон бэелүүлгэдэ, тэрэнэй Центральна Комитедэй үрэ түгэс ажал ябуулгада ехэ хубитаяа оруулдаг хүн гэжэ мэдээжэ юм.

ЦК-гай декабриин (1983 он) ба ээлжээтэ бэшэ февралиин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдһээ уламжалан гараһан зорилгонуудые тодорхойлходоо, ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур 1 процентээр дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр нэмэжэ хямдаруулха гэһэн партиин уряа ехэ удха шанартай юм гэжэ М. В. Зимянин тэмдэглэбэ.

Экономикын хүгжэлтые али болохоор хурдадхаха, эмхидхэл ба журам һайжаруулха, гүрэнэй, түсэбэй ба ажалай журам һайжаруулха талаар партиин хараа шугамые, бүхы совет хүнүүдтэл адли, Краснодарска хизаарай ажалшад халуунаар дэмжэнэ. Промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ кубаниинхид горитой амжалтануудые туйлаа юм.

Гэхэтэй хамта хизаарай зарим промышленна предприятинууд түсэбүүд болон уялгануудаа дүүргэнэгүй, гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Хүдөөгэй ажалшадайшье һанаагаа амарха баримта үгы.

Үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулха асуудалнуудта М. В Зимянин ехэ анхаралаа хандуулаа. КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум дээрэ үзэл сурталай хүдэлмэриие бүхы талаар һайжаруулха эрилтэ ниитэ партийна шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тодорхойлогдоо һэн.

ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын ябасые тодорхойлходоо, социализмые нарижуулан һайжаруулха зорилгонуудтай, ажалшадай оюун бодолой эрилтэнүүдтэй, тэдэнэй бодото ажал хэрэгүүдтэй үзэл сурталай хүдэлмэриин уг удхые ба оноп аргануудые тааруулгаар ябуулха гэһэн партиин гол заабариие бэелүүлгэдэ мүнөө дээрээ миил түрүүшын алхамууд хэгдээ гэжэ М. В. Зимянин тэмдэглэбэ.

Үгэ хэлэгшэ КПСС-эй ба Совет гүрэнэй гадаадын политикын асуудалнууд дээрэ тоггоходоо, КПСС бүгэдэ ниитын эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал сахин бэхижүүлхэ, империализмын зэзрхэг түримхэй хорото ябуулгануудта шанга сохилто хэхэ ленинскэ политикаяа залан шууд бэелүүлнэ гэжэ тэмдэглэбэ. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд болон манай партиин бусад политическэ документнүүд дотор энэ политикань гүнзэгыгөөр эли тодоор харуулагданхай.

(ТАСС).

АРАДАЙ ЗОХЁОН БАЙГУУЛХЫ АЖАЛ

Һунгагшад Н. И. РЫЖКОВТОЙ уулзаба

Орёо нарин машина болон аппарадуудые бүтээгшэд, Уураалай суута булад хайлуулагшад, химигүүд, бүд нэхэгшэд, барилгашад Свердловскын Залуушуулай ордондо февралиин 18-да сугларба. Тус һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутатда кандидат КПСС-эй ЦК-гай секретарь Николай Иванович Рыжковтой Чкаловска һунгуулиин округой һунгагшад уулзаба.

Депутатда кандидадай этигэмжэтэ нүүр, Верх-Исетскэ металлургическа заводой булад хайлуулагша Н. А. Валяев Н. И. Рыжковой ажабайдалай зам тухай сугларагшадта хөөрэһэн, һунгалтын үдэр Эхэ оронойнгоо үнэн сэхэ хүбүүдэй түлөө, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхые һунгагшадые уряалһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые сүм һайшаажа, партиин дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэжэ байһан тухайгаа уулзалга дээрэ үгэ хэлэгшэд хэлээ, урдахи һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн үедэ ороной, гэр бүлэ бүхэнэй ажабайдалда болоһон ехэ хубилалтануудые тэмдэглээ.

Н. И. Рыжков сугларагшадта халуунаар угтагдажа, үгэ хэлээ. Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Юрий Владимировович Андроповой наһа бараһан ушарһаа уйдхар гашуудалай үшөө замхаагүй байһан үдэрнүүдтэ манай уулзалга үнгэрнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Совет хүнүүд ба түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн ехэ уйдхар гашуудалда абтанхай, гайхамшагта хүн, дүлэтэ патриот, Ленинэй хэрэгэй түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшын гэрэлтэ дурсхаалые ёһолон хүндэлнэ.

Партиин ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ февралиин Пленум дээрэ нүхэр Константин Устинович Черненкын КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретаряар һунгагдалга орон дотор ехэ һаналгатайгаар хүлеэн абтаа.

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр үнгэрһэн хугасаа бүхэн партиин ба арадай зохёон байгуулхы ажалай дүнгүүдые һаналтатайгаар согсолхо арга олгодог, бүхы совет арадай аша туһада хабаатай ехэ политическэ удхатай үйлэ хэрэгүүд иимэ хугасаа бүхэнтэй холбоотой байдаг гэжэ саашань үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ замда шухала шата болоһон КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум иимэ үйлэ хэрэгүүдэй нэгэниинь болоно. Тус Пленум 1983 оной политическэ ба ажахын хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолһон байна. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ жэлэй түсэб үлүүлэгдэһэн, транспортын хүдэлмэри һайжарһан байна. Промышленностьдо ба транспортдо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар түсэблэгдэһэн дүнгэй һайжаруулагдаһаниинь илангаяа һайн.

Ороной экономикын хүгжэлтын дүнгүүд тушаа хэлэхэдээ, партиин онсо анхаралаа хандуулдаг асуудалнуудта депутатда кандидат тоггожо хэлээ. Хүгжэлтын эршэмтэй замда экономикые оруулжа, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ гээшэ арадай ажахын гол зорилго болоно гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Социалис мурысөөн хадаа ажалшадай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ шухала шалгагдамал арга болоно. Тэрэ ажахын хүдэлмэриин гол шэглэлнүүдтэй холбоотой байха ёһотой. Ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур 1 процентээр дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрынь үнэ сэнгые хахад процентээр нэмэжэ доошолуулха гэһэн мурысөөнэй тодорхой шэглэл парти найруулаа юм. Партиин табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө хүдэлөөн орон дотор үргэнөөр дэлгэрнэ. Бусадшье үнэтэ үүсхэлнүүд тухай мартажа болохогүй. Богони болзорой ябуулга бэшэ, харин үдэр бүриин шанга ажал хүдэлмэридэ ашаг үрэ туйлаха арга олгодог гэжэ хараада абаха хэрэгтэй.

Парти олониитэ ажалшадай эдэбхи үүсхэлые хүгжөөлгэдэ шиидхэхы удха шанар олгодог. Үйлэдбэриие, ниитын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадай эрхэнүүдые үргэдхэхэ талаар хэмжээнүүдшье энээндэ шэглүүлэгдэнхэй. Бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр баталан абтаһан ажалша коллективүүд тухай Хуули манай общеествын демократизмын шэнэ гэршэ болоо.

Үгынгөө түгэсхэлдэ Н. И. Рыжков депутатда кандидадаар дэбжүүлһэнэйнь түлөө сугларагшадта баясхалан хүргөөд, һунгагшадай үндэр ехэ этигэл найдалые харюулхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ ба дүй дүршэлөө элсүүлхэб гэжэ найдуулаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛАГДАНА

Арадай засагые саашадань хүгжөөлгын, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлые бэхижүүлгын һүлдэ тэмдэг доро орон доторнай СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ кампани үндэр хэмжээндэ ябуулагдажа байна. Мүнөө манай район дотор һунгагшадай 7 клуб, 20 агитпункт хүдэлнэ. Тэрэнэй хүдэлмэриие 24 коммунистнууд, комсомолой 2 гэшүүд, партийнабэшэ нэгэ эдэбхитэ хүтэлбэрилэн эмхидхэнэ.

Промышленна предприятинуудай, совхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар олоннитын дунда нитэ-политическэ хүдэлмэри эрхилхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Һунгагшадай түбэй клуб районой соёлой байшангай дэргэдэ байгуулагданхай. Тэрэнэй хүдэлмэриие районой библиотекые даагша коммунист Римма Андреевна Лисова хүтэлбэрилнэ. Урдшалан хараалагдаһан тусхай графигай ёһоор тус клубта һунгагшадтай уулзалганууд үнгэргэгдэнэ. Районой арадай судья А. Усов, прокурор М. Дондоков, арадай хиналтын районно комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. Степанов болон бусад һунгагшадтай уулзажа, һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэһэн байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ Хоринин нэгэдэхи дунда һургуулиин хүмүүжүүлгын талаар директорэй орлогшо Г. Ц-Д. Цыреторовагай хүтэлбэри доро «Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулиие хубилган шэнэлэлгын гол шэглэлнүүд тухай» КПСС-эй Ц К-гай проектын удхые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэриие ябуулха даабари багшанарта үгтэнхэй. Тэдэнэр ниитынгээ даабариие һайнаар дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Һунгагшадай түбэй клуб соо «Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр» гэһэн ниитэ гаршагтай тусхай стенд түхеэрэгдэнхэй. Тэрэнь Хоринин районой промышленна предприятинуудай, совхозуудай һүүлэй табан жэлэй туршада туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэн үгэнэ. Мүн эндэ залуу һунгагшын булан бии. Номуудай выставкэ табигдаһан байха юм.

Гадна депутадууд тусхай график баримталан, һунгагшадтайгаа уулзана, ажал ябуулга тухайгаа тоосоно, хөөрэлдэнэ. Жэшээнь, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат П. Бахаев районой Хори һууринай ажалшадтай уулзажа, үгэ хэлэхэ зуураа түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула районой ажахынуудай коллективүүдэй хэжэ байһан хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо һэн. Үйлэдбэри дээрэ дайралдадаг дутагдалнуудые хайшан гэжэ усадхахаб, бии байгаа арга боломжонуудаа яажа ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэб, ажалай журам сахилга ямар байдалтай байнаб гэһэн асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулһан байна.

Краснопартизанска сельскэ Соведэй харьяата Онинoборск тосхондохи агитпунктын хүдэлмэри мүн магтаалда хүртэнэ. Агитаторнууд хүн зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие тон эдэбхитэйгээр, аша үрэтэйгөөр ябуулна. Энэ хүдэлмэриие эндэхи дунда һургуулиин багшанар, илангаяа агитпунктые даагша, совхозой хүдөө ажахын техникын талаар механик коммунист А. Н. Снетков болон багша Д. Ц. Шарапов гэгшэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг юм. Клуб дотор ажалай ба дайнай ветерануудта, үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ зорюулагдаһан фотостенд бии. Тиихэдэ агитпункт соо шэнэ газетэнүүд, журналнууд, СССР-эй Конституци, Совет гүрэн түрын дээдын засагай депутадууд тухай һонирхолтой номууд табигданхай.

Буламай агитпунктые даагша үнинэй коммунист Ханда Ширaповна Ширапова ниитынгээ хүдэлмэридэ ханалгатайгаар, эрилтэ ехэтэйгээр хандана. Холуур ажаһуудаг малшадта ходо ошожо, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэлгэ тухай нүхэр ёһоной хөөрэлдөө эмхидхэнэ. Гадна Буламай хүдөөгэй клубай «Урагшаа» гэһэн уран һайханай самодеятельностиин коллектив нютагайнгаа хүн зондо концерт харуулдаг байжа, олоной магтаалда хүртэдэг.

Үдын сомоной Соведэй харьяата Баян-Голдохи, Баруун-Хасууртайдахи агитпунктнууд һайнаар хүдэлнэ. Эндэ оройхон лэ болотор электрын гэрэл яларан, холо ойрын һунгагшадые урлалан байдаг юм.

Манай районой ажалшад энэ жэлэй гүрэнэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө ажалайнгаа эршые шангадхан хүдэлжэ байнхай. Мүнөө ажалша коллектив бүхэндэ гүрэн түрын дээдын засагай һунгалтада зорюулагдаһан социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй түрүү манлайда «Георгиевский» совхозой Амгалантын, Үдын совхозой Баруун-Хасууртайн, Хүрбын совхозой Тээгдын һү һаалиин фермэнүүдэй, Дээдэ-Тайлсын совхозой Хоёр-Үдэ гэжэ газартахи үхэр мал шахан таргалуулгын гүүртын коллективүүд ябана. Тэндэхи малшад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана, һайн шанартай продукци абахые эрмэлзэнэ.

Гэхэтэй хамта зарим нэгэ газарнуудта, жэшээнь, Ашанга, Амгаланта, Аалан гэхэшэлэн тосхонуудтахи агитпунктнуудай хүдэлмэридэ дутуу дундануud бии байһаар гэжэ мэдэрхэ зэргэтэйбди. Тэрэниие усадхахын тула сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, ажахынуудай парткомуудай зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтажа байна.

Мүнөө районой һунгагшадай клубууд, агитаторнууд Совет Социалис Республикануудай Союзай бүхы һунгагшадта, эрхэтэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгые хүн зондо ойлгуулхын тула бүхы оролдолгоёо зорюулна. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө дэлгэрһэн ехэ тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсажа шадахашье гэжэ мэдүүлхэ хүсэлэнтэйбди.

Ю. ДАШИЕВ,
КПСС-эй Хоринин райкомой пропаганда ба агитацинин таһагые даагша.

ТРАКТОРИСТААР—ГУША ГАРАН ЖЭЛДЭ

Арад зонойнгоо амгалан жаргалтай ажаһуухын тулада арюун сэхээр ажал хэжэ ябаһан хүн ажабайдалайнгаа ажал хэрэгэйнгээ урагшатай ябахада, зон нүхэдэйнгөө урда зоригтой, гүрэн түрынгөө урда хүндэтэй, өөрынгөө һэшхэлдэ хирэ тооһогүй сагаан һанаатай ябадаг ха юм.

Имэл хүнүүдэй нэгэн, манай Загаһатын совхозой үүлтэртэ хонин ажахын хүдэлмэришэн, гушан гурбан жэлдэ трактор жолоодожо ябаһан Бадмацырен Балданов нютаг зонойнгоо дунда Ринчүүхэйн баабай гэжэ алдаршаһан урагшаа һанаатай механизаторнуудай нэгэн юм.

Харахада набтархан, шаб гэһэн шумууһан түргэн хүдэлсэтэй, хөөрэхэ, хүнхэдөөшье шанга абяатай, үнэн зүрхэнһөө энеэхэ, ажал хэжэ байхыень харахада, хүнгэн, түргэн, таби гараһан наһатай гэхээршье бэшэ. Ондоо хүнэй хажуудань хүдэлжэ байгаа һаа, миин хаража байхагүй, даб гээд лэ гар хүрэлсэһэн, туһалһан лэ байдаг юм. Имэ хүниие харахадаа, ажалша бүхэриг, юумэн бүтэдэндэ урагшаа һанаатай хүн гэжэ ойлгохош.

Бидэ Бадмацырентэй нэгэ нютагта сугтаа ажал хэжэ ябанабди. Тэрэмни бүри 1950 ондо трактористын курса дүүргээд, трактор жолоодожо эхилһэн юм. Гурбан жэлдэ сэрэгэй уялгата албые дүүргэжэ, нютагаа бусамсаараа, үнөөхил гэнжэтэ трактораа жолоодожо эхилээ. Тэрэ сагһаань хойшо аяар гушан гурбан жэл үнгэршэбэ. Аяар гушан хоёр жэлдэ гансал гэнжэтэ тракторта ябаа. Энэ ехэ хугасаада тракторай кабина соо хэды шэнээн халуудаа, даараа юм — эли ааб даа. Теэд Бадмацыренэй зориг мохоогүй, улам бүри дүршэлтэй, шадабаритай болоо. Һүүлдэ абаһан ДТ-75 тракторта арба гаран жэлдэ бульдозерно түхеэрэлгэ шагтагалаад, трактораа һайн үүлтэрэй морин шэнгеэр харууһалжа ябаа. Нёдондо зунай августда ажал дээрэнь усалта ушарал тохёолдожо, Бадмацыремнай гурбадахи группын инвалид болоо һэн.

Бадмацырен олон жэлдэ нэгэл ажалаа хэжэ, таһалгаряагүй ябаа. Үбдэжэ гү, али нэгэ ондоо шалтагаар ажал хэнгүй байһанаа һанахагүй.

— Инвалид болоошье һаа хүдэлхэб, намда мөөртэй трактор үгэгты,— гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан юм. Тиихэдэнь тэдэнь тэрээндэ жаахан трактор үгэжэ, һанааень амаруулаа. Мүнөө тэрэл трактораараа совхозойнгоо ажал хэжэ ябана.

Намар орооһоной складые даажа байһан Антонида Ивановагай: «Залуушуулые дахуулаад лэ, өөрөө хүдэлэлсөөд лэ, бадархыень бадараад, аргадахыень аргадаад, аргыень оложо хүдэлгэһэн лэ байдаг, ехэ урагшаа һанаатай, найдамтай трактористтай болонхойб. Хүн бүхэнэй Ринчүүхэйн баабайдал адляар ажал хэдэг һаань, ажал ямар урагшатайгаар бүтэхэ байгааб даа», —гэжэ үетэнэймни нэтые магтан һуухадань, сэдьхэлдэмни айхабтар ехэ омогорхол түрэжэ байгаа һэн.

Эсэгэ ороной дайнай хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ хамаг бэрхэшээлые бэе дээрээ үзэһэн хадаа манай үетэн ехэ урагшаа һанаатайтаар ажал хэдэг гээшэ ааб даа. Хамтынгаашье, хубиингаашье зөөри хогшолдо гамтайгаар, бэеэ гамнангүйгөөр, үнэнхэ зүрхэнһөө ажал хэнэбди гэжэ һанахаар байдаг юм. Заримдаа залуу зоной хаа яахан залхуу хойрогоор ажаллаха, ажалдаа гээгдэхэ, архи уугаад бүхэли үдэрөөр ажалаа хаяхыень харахадаа, имэ һайхан сагта түрөөд, гэдэһээ үлдэнгүй, мүрөө даарангүй ябаһан аад, яахадаа иигэнэб гэжэ гайхахаш.

Б. Балдановай наһанай намтар залуушуулда ёһотойл үльгэр жэшээ болоомоор юм.

Бадмацырендэ эрхим ажалайнь түлөө колхозой, совхозой, районой, республикын хүтэлбэрилхы органуудһаа барюулагдаһан грамотанууд олон юм. Тэрэ райсоведэй депутадшье ябаа. Ниитын ажалда бүхы наһаараа ехэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Бадмацырен наһанайнгаа нүхэр Намсалматаяа найман хүүгэдые — хоёр хүбүүн, зургаан басагадые хүмүүжүүлжэ, гарнуудынь ганзагада, хүлнүүдыень дүрөөдэ хүргэжэ байна.

Бүри һаяхан хоюулаа уулзахадаа, мүнөө дэлхэй дээрэхи байдалай шахардуу болоһон тухай хөөрэлдэбэбди. «США-гай президент яахадаа дай жүрөөдэнэ гээшэб, тиимэ хомхой хобдог һанаатай хүниие гүрэнэй хүтэлбэридэ юундэ һунгадаг юм. Хүн зониие олоор хюдаха тэрэ «першингүүдые» тодхуулха, ямар хэһэдэггүй Баруун Германиин, Англиин толгойлогшод гээшэб! Манай орон ёһотой харюу үгэхэл ха. Манайшни хүсэн яашаха һэм, харюу үгэхэ шадал манайдашни байһан лэ байха»,— гэжэ үнэн зүрхэнһөө тэдэниие шоо үзэн хөөрэжэ байгаа һэн.

Б. ДОНДОКОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Загаһата тосхон,
Хэжэнгын район.

ХАБАРЫЕ УГТУУЛАН

ЧЕХОВ. (Московско область). Москва шадарай Чеховэй нэрэмжэтэ совхоздо кукурузын үрэһэ хүрэнгэ тусхай пленкоор хушадаг болоо юм. Энэнь юрын болзорһоо урид тарилга эхилхэ, удаань тэжээлэй үнэтэ ургамал тарижа ургуулха бүхы хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулха арга олгоно гэжэ дүй дүршэл харуулна. Тиигэжэ кукуруза һайнаар эдеэшэжэ, ниитын малай тэжээлэй шанар горитойгоор дээшэлнэ.

Совхоздо тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд РАПО-гой бүхы ажахынуудай кукурузын үрэһэ хүрэнгые шанаржуулха арга олгоно. Областиин бусадшье агропромышленна нэгэдэлнүүдтэ нэгэ тээ энэ хүдэлмэри дүүргэгдэнэ.

ЧЕРКАССЫ. Үбэлэй эдэ үдэрнүүдтэ Черкасска областиин Драбовско райондо үрэжүүлгын отрядууд эмхитэй һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь бригадна гуримаар хүдэлдэг болонхой. Үдэр бүри прицепүүдые шагтагалһан хэдэн арбаад автомобиль ба трактор органическа үтэгжүүлгэ полидо гаргана.

Областиин бусадшье районуудта наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Мүнөө жэлдэ эндэхи таряашад таряалангай гектар бүридэ 11,4 тонноһоо бага бэшэ үтэгжүүлгэ оруулхые хараална.

КРАСНОДАР. Кубаниин талада 1200 гектар намарай шэниисын талмайда азодой үтэгжүүлгэ тараагдаба. Дулаан үдэрнүүдые һамбаашалан, таряашад хүдөө ажахын авиацин самоледуудай ба машинануудай туһаламжаар шэниисын ба ешмээнэй полинуудые үтэгжүүлнэ.

Усть-Лабинска районой «Кубань», Каневска районой «Победа» колхозуудта ба хизаарай бусад олохон ажахынуудта намарай ургамалнуудай бүхы талмайда минеральна үтэгжүүлгэ бардам ехээр оруулагдаба.

АГДЖАБЕДИ (Азербайджанай ССР). Азербайджанай Агджабединскэ районой «Таджикистан» колхоздо залуу хлопок ургуулагшын һургуули хүдэлнэ. Социалис Ажалай Герой Ш. Рзаев тарилга хэхэ, үтэгжүүлгэ таряаланда оруулха талаар дүй дүршэлөөрөө андалдана.

Ажахынуудта Социалис Ажалай Геройнууд С. Мадатова, Г. Алиев, республикын Верховно Соведэй депутат Э. Исмаилов хэшээлнүүдые үнгэргэдэг. Комплексно оньһожоруулагдамал бригадануудые толгойлдог суута хлопок ургуулагшадай хүн бүхэнэйнь дүй дүршэлые олохон таряашад шудаланхай. Механизаторнуудай районно һургуулинуудта ба агрономическа курсануудта 17 мянга шахуу хүн һуралсана.

ОРДЖОНИКИДЗЕ. Хойто Осетиин Алагирска районой «Путь к коммунизму» совхоздо хүдөө ажахын техникэ заһабарилгын индустриальна аргануud нэбтэрүүлэгдэнхэй. Шэнэ техникээр, хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай шэнэ механическэ мастерскойнууд эндэ ашаглалгада оруулагдаа юм. Бригадануудай эмхитэй һайн ажал, түрүү арга технологиин ашаар коллектив заһабарилгын хүдэлмэриие түргэнөөр ба һайн шанартайгаар бэелүүлнэ.

Автономито республикын тосхонуудай ажалшад техникэ хабарай тарилгын хүдэлмэридэ эзэн ёһоор бэлдэнэ. Ардонско районой механизаторнууд хүдөө ажахын машинануудые түрүүлэн бэлэн болгоо. Моздокско, Пригородна болон Кировскэ районуудай хүдөөгэй ажалшад графигһаа уридлан техникэ заһабарилна.

СЫКТЫВКАР. Коми АССР-эй хүбшэ тайгата зонодохи хэдэн зуугаад гектар хужартай газар хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг болонхой. Ухтинска «Стройиндустрия» нэгэдэлдэ избеосхын гурил үйлэдбэрилдэг шэнэ цехэй ашаглалгада оруулагдаһанай һүүлээр имэ арга бии болоо юм.

Эндэ жэл бүри 260 мянган тонно имэ гурил үйлэдбэрилэгдэдэг байха юм. Сыктывдинскэ районой ажахынуудта үбэлэй үедэ хужартай газарта избёосхо тараахада ашаг үрэтэй гэжэ туршалга харуулна. Энэ овощой ба ногооной ургасые дээшэлүүлнэ.

БРЯНСК. Эндэхи таряашад ороoһото ургамалнуудай бүхы үрэһэ хүрэнгые тарилгын үндэр шанарта хүргэбэ. 1 миллионһоо үлүүтэй центнер үрэһэ хүрэнгын 70 процентнь нэгэдэхи классай, бэшэнииинь хоёрдохи классай тарилгын шанарта хүргэгдөө юм. Областьдо имэ амжалта түрүүшынхиеэ туйлагдаа.

Үрэһэ тарижа ургуулха тусхай шэглэлтэй ажахынуудые хиналта доро абаһан районно агропромышленна нэгэдэлнүүдэй эмхитэй һайн хүдэлмэри туһа болоо.

ФРУНЗЕ. Хүдөө ажахын авиациин летчигууд Чуйска голой намарай ургамалай таряалан дээрэ үтэгжүүлгэ тараажа дүүргэбэ. 74 мянган гектарай туд бүхэндэнь 2 центнер хүрэтэр минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Энэ арга гектар бүриин ургасые 5 центнерээр дээшэлүүлхэ арга олгоно.

(ТАСС-ай корр.).

Арадай КАНДИДАДУУД

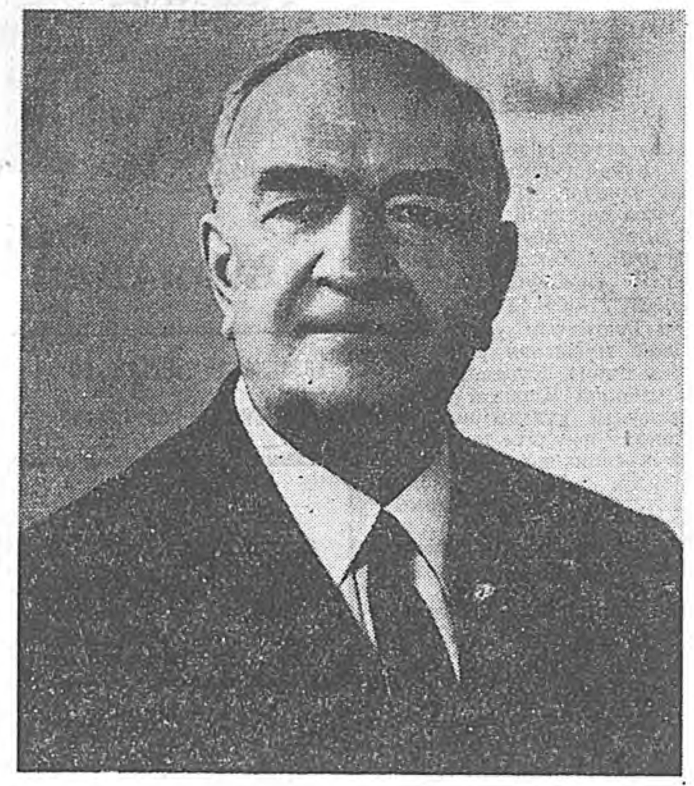
Михаил Алексеевич

Михаил Алексеевич Яснов 1906 ондо Московско областиин Озерско районой Горы тосхондо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. 1925 онһоо КПСС-эй гэшүүн.

Хүдөөгэй һургуули дүүргээд, 1918 ондо Москва ерэжэ, курьерээр ажаллажа эхилээд, удаань арһа элдүүрилгын промышленностиин предприятинуудта хүдэлһэн байгаа.

1928 онһоо 1930 он болотор Совет Армида алба хэбэ. 1930 онһоо Михаил Алексеевич Яснов Москва хотодо барилга эрхилхэ, һэльбэн шэнэлхэ талаар ажалда хүдэлһэн байна. Тэрэ участогай начальнигаар, барилгын хэдэн конторо болон трестнүүдэй хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлбэ. М. А. Яснов эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргажа, Москвагай Гүрэнэй университедэй дэргэдэхи үдэшын хүдэлмэришэнэй факультет, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлгын институт дүүргэһэн байна. 1938 ондо нүхэр Яснов Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшоор һунгагдаа һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ тэрэ Москвае хамгаалха бэхилэлгэнүүдые барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, агаарай добтолгоһоо Москвае хамгаалха аварийно-һэргылэлгын албаниие хүтэлбэрилһэн байгаа.

1949 ондо М. А. Яснов СССР-эй городской барилгын министрэй орлогшоор томилогдоо һэн.

1950 ондо тэрэ Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаба. 1956—1957 онуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшоор, Түрүүлэгшээр хүдэлбэ.

1966 оной декабрь һарада нүхэр М. А. Яснов РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр һунгагдаад, мүнөө болотор хүдэлжэ байна. Михаил Алексеевич СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо юм. 1950 онһоо 1954 он болотор СССР-эй Верховно Со-

ЭРХИМ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭХЭ

Ахын районой «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон Долгор Раднаевна Патархеева энэ жэлэй үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө тэрээндэ 324 түлгэнүүд даалгагданхай.

Ой модоор, хада уулаар элбэг нютагта залуу малые харууһалха гээшэ нилээд бэрхэтэй. Энэ хүнгэн бэшэ ажалые Долгор Раднаевна гүйсэд һайнаар эрхилдэг байна. Энэ үбэлжэлгын үедэ эхэдээ Галя басаганиинь туһалалсахаяа срэнхэй.

Бишыхан энэ коллектив урдаа табиһан зорилгоёо гүйсэд бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотой. Эдэнэр эртүүр намар байхада байра байдалаа дулаалһан, үбһэ тэжээлээ шэрэжэ, газаагаа оруулһан байха юм. Үнгэрһэн жэлэй октябриин тэнһээ хойшо шадалаар һула, муу хонидоо илгажа, амяарлан эдеэлүүлжэ эхилээ һэн.

Нүхэр Патархеевагай даадаг бригадынхид энэ хаһые эрхим һайнаар түгэсхэхэ, хонидойнгоо тоо толгойе гарза хоролтодо оруулхагүй, нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлхэ зорилготой ажаллажа байна.

В. ГАЛСАНОВ.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ХҮНДЭТЭЙ

Анатолий Лазаревич Ласкин залуу врач. Тэрэ Эрхүүгэй медицинскэ институт дүүргээд, дүрбэн жэл соо хүдэлжэ байбашье, Сэлэнгын район дотор мэдээжэ болонхой. Анатолий Лазаревич коммунист, ниитын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулагша. Тэрэ Загастайн сельскэ Соведэй депутат, пропагандист, «Знание» бүлгэмэй гэшүүн юм.

Хэдэн жэлэй саада тээ Тохойн амбулатори стоматологическа шэнэ инструментнүүдээр, тусхай түхеэрэлгэнүүд болон машинануудаар хангагдаагүй байгаа. Харин мүнөө эдэ бүгэдэ эндэ гүйсэд бии. Үнгэрһэн жэлдэ стоматологическа креслэ, бормашина, шухала инструментнүүд асарагдаа һэн. Энээнэй урда тээ хүнүүд врачта бэеэ үзүүлхын тула эртэ үглөөнһөө ээлжээндэ байдаг бэлэй. Харин мүнөө эндэ медигүүд олон болонхой. Тохойн врачебнэ участогта мүнөө терапевт, стоматолог, медицинскэ 12 фельдшер, 4 сестра, 13 санитарка хүдэлнэ.

...Анатолий Ласкин үшөө һургуулида һуража ябахадаа, медицинскэ эрдэм шудалха ехэ хүсэлэнтэй һэн. Тэрэ медицинскэ литература, орёо операци тухай, совет болон хилын саанахи эрдэмтэдэй шэнэ туйлалтанууд тухай уншаха дуратай байһан. Тэрэнэй үеэлэ ахань медицинскэ дээдэ эрдэмтэй байжа, Анатолиие врачай мэргэжэлдэ дуратай болгоо юм. Анатолий түрүүшээр медицинскэ техникум дүүргээд, һүүлээрнь гурбан жэл соо медфельдшерээр хүдэлбэ. Имэ һуралсалай, болото ажалай дүй дүршэлтэй болоһоной һүүлээр мединститутда һурахадань нилээд хүнгэн шэнги байгаа һааб даа. Ласкин институтдаа амжалтатай дүүргэһэнэй һүүлээр Буряадай республикада ерэжэ хүдэлхэ дуратай байһанаа мэдүүлбэ. Тиигэжэ 1979 ондо Тохой нютагай участково врачаар томилогдоһон шуу.

Гүнзэгы эрдэм һургуулитай болоһонойнгоо түлөө тэрэ Эрхүүгэй медицинскэ институт тухай хододоо бодолгодо абтажа ябадаг хүн. Гэбэшье түрүүшээр үбшэн хүнүүдтэй уулзахадаа, нэгэтэ бэшэ түдэгэсэхэ саг гараһан байха. Заримдаа ямар нэгэ үбшэниие ойлгожо ядахадаа, ном һудар соо бэдэрдэг, эмшэ домшо нүхэдтэйгоо зүбшэдэг.

Участково врачай хүдэлмэриин хүнгэн бэшэ байһаниинь мэдээжэ. Заримдаа үдэр һунигүй амбулатори, больница хоёрой хоорондо ябаха гү, али хүнэй гүйлтаар гэртэнь ошохо, яараха, тэбдэхэ саг гарадаг. Үглөөнһөө үдэшэ болотор хэхэ хүдэлмэри барагдаха бэшэ. Тэрэ үбшэн хүнүүдые үзэхэ, эмнэхэ, зүбшөөл заабари үгэхэ, мүн участогайнгаа материальна үндэһэ һууриие бэхижүүлхэ талаар асуудалнуудые шиидхэхын тула республикын ниислэл хото, районой түб ошохо сагаа олоод лэ байдаг.

Сэлэнгын районой түбэй больницын ахамад врач Валентина Васильевна Максарова врач Ласкин тухай иигэжэ хэлэбэ: «Энэ һанаа амар һуудаггүй, утаа оролдосотой, эрилтэ ехэтэй хүн юм. Нэгэтэ ехээр шархатаһан эхэнэр Тохойн больницада асарагдаһан байгаа. Тэрэнэй шуһаа ехээр гээһэн дээрэһээ түргэн туһаламжа хэрэгтэй болобо. Анатолий Лазаревич нүхэдтэйгөө хамта шархануудыень гамтайгаар оёжо, тарилга хэжэ, энэ эхэнэрэй амиие абарһан байна. Үшөө нэгэ жэшээ харуулая. Ехээр гэмтэһэн СПТУ-гай курсант Баир Ринчинов больницада асарагдаба. Эндэ тэрээндэ түрүүшын медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ, саг соонь районно больницын хирургическа отделенидэ асарһан байна.

Тиихэдэ колхозой хонишон Буда Балданов, дустаар хонидоо угаажа байтараа, бэедээ хоро һэнгээжэ, хүндөөр үбдэбэ. Ласкин энэ малшанай ами наһанай түлөө шууд нэтэрүүгээр тэмсэжэ, үбшэнгыень даража шадаа һэн.

— Врачта ямар юумэн тон шухала гээшэб?

— Мэргэжэлээ һайнаар шудалха, мэдэхэ, уялгануудтаа үнэн сэхээр хандаха хэрэгтэй,— гэжэ Ласкин хэлэбэ.— Тэрээнһээ гадна һайн һайхан сэдьхэлтэй байха гээ-

Шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй эдэ үдэрнүүдтэ Саянай совхозой сабшалан болон таряалангай үрэжэл һайжаруулгын отряд сүлөө тухагүй ажаллажа байнхай. Тус отрядай гэшүүд хорёод модо шахуу холо газарта оршодог Улбугай нютагай хажууһаа районой «Сельхозхимия» нэгэдэлэй бэлдэһэн торф зөөжэ, ажахыгаа элһэлиг хүрьһэтэй таряалан дээрэ адхана. Нёдондо газараа иигэжэ үтэгжүүлһэнэйнгээ ашаар ниитынгээ адууһа малда урда жэлнүүдэйхиһээ һураггүй ехэ тэжээл бэлэдхэжэ абаһан юм.

Байгша ондо энэ отряд таряалан болон сабшалан дээрэ бүхыдэнь 9800 тонно нютагай үтэгжүүлгэ зөөхэ түсэбтэй байна. Тэрэ тоодо 3000 тонно торф зөөгдэхэ болоно. Отрядта элдэб түхэлэй табан трактор үгтэнхэй. Һаяар үшөө табан трактор нэмэжэ үгтэхэ юм.

— Үдэртэ 50 тонно хүрэтэр торф зөөнэбди, —гэжэ отрядай гэшүүн, республикын габьяата механизатор Жамса Шарапович Ангаев хөөрэнэ. — Үглөөниинь эртэшэг ажалдаа гаража, үдэшэ болотор 3—4 эрьесэ хэжэ үрдинэбди. Үшөө тракторнуудые нэмэжэ үгөө һаань, һаяын үдэрнүүдтэ торф зөөхэ түсэбөө дүүргэхэбди. Удаань наг шэбхэ зөөжэ эхилхэбди. Мүнөө торф зөөхыгөө хажуугаар саһа тогтоонобди.

Үнинэй механизатор суг хүдэлжэ байһан нүхэдтөө бүтээсэ ехэтэй ажалай жэшээ харуулна. Жамса Шарапович дүшөөд жэлдэ механизатораар хүдэлжэ байнхай. Отрядай үнинэй механизаторнуудай тоодо мүн лэ хори гаран жэлдэ «булад хүлэгэй» жолоо барижа ябаһан Радна Сыреторович Жигжитов ороно. Тэрэ саһа хахалжа тогтооно.

ТОРФ ЗӨӨГДЭНЭ

Районой «Сельхозхимия» нэгэдэлэй механизаторнуудай ажал тухай тогтожо хэлэлтэй. Тэдэнэр түхэреэн жэлдэ торф бэлдэжэ, минеральна элдэб бодосуудтай худхан ниилүүлэн, һайн шанартай үтэгжүүлгэ гаргана. Эндэ хүсэ ехэтэй Т-100, Т-130 болон С-100 түхэлэй тракторнууд хүдэлнэ. Бэлдэһэн үтэгжүүлгэеэ Э-253 түхэлэй экскаватораар тээнэ. Ажалай үдэрэй туршада 500 гаран тонно үтэгжүүлгэ тээжэ ябуулна.

Ингэжэ Түнхэнэй районой ажахынуудай таряалан болон

ТАСС · АПН · ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ · ПРЕСС-БЮРО

НӨӨ ҮЕ САГАЙ [ИНТ]ЕРНАЦИОНАЛИЗМ

худэлмэришэнэй худэлөөн мэдэрээ hэн.

Фашизмын hамна бута сохигдоходо, социализм нэгэ оронhоо газаашаа гаража, дэлхэйн олон оронуудта байгуулагдаhан юм. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хоорондоо туhаламжа үзүүлэлгын политическэ ба үзэл сурталай үндэhэ hуури болобо, социалис интернационализм байгуулагдаа hэн. Гэбэшье энэ- мнай социалис оронуудай хоорондохи аха нүхэсэлые, харилсаа холбоое элирхэйлэн харуулдаг үнөөхил пролетарска интернационализм мүн болоно.

Империализмын колониальна байгуулалтые унагаажа, империализмда эсэргүү ба социалис хараа шэглэлтэй олон арбаад гүрэнүүдэй бии болоhон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүгжэлтэ пролетарска интернационализмын удхые үргэдхөө. Тэрэ дэлхэйн политикын ба социальна дэбжэлтын энэ шэнэ эдэбхитэй хүсэнтэй hаналаа нэгэдэлгые өөртөө шэнгээhэн байха юм.

Пролетарска интернационализм шэнэ шэнэ шэнжэнүүдтэй болоходоо, ангиингаа удхые үлөөжэ, тэрэнээ улам арьбадхан баяжуулдаг, шэнэ удхатай болгодог байна.

Хүдэлмэришэнэй ба сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түүхэ hаналаа нэгэдэлгын элитэ ехэ ушар баримтануудые ниитэлжэ байдаг. Жэшээнь, 30-аад онуудта Испаниин революциие, Кубын революциие, бусад революцинуудые, буhалгаануудые, демократическа тэмсэлые дэмжэhэн байгаа.

Мүнөө, уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоҗо байхада, интернациональна hаналаа нэгэдэлгын шэнэ шэнжэнүүд бии болонхой. Ядерна дайнай аюул ангиин ушар шалтагаануудhаа, империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгын үргэдэлгэhөө үндэhэтэй. Энэ аюулые усадхан зайсуулхын тула ангиин тэмсэлэй ганса онол арга юушье хэжэ шадахагүй байна. Бүхы хүн түрэлтэндэ, хүгжэлтэ дэбжэлтын хуби заяанда аюул тохёолдуулагдаба. Фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэлээ бэхижүүлхын тула бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүд hаналаа нэгэдэхэ, жагсаха ёhотой бшуу. Нэгэ уран зохёолшын мэдүүлhэнэй ёhоор, «хүнүүдтэ бусадай гашуудалта байдалые хубаалдаха эрэлхэг зориг хододоо байдаг гэээшэ». Жэшээнь, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ европынхидто тохёолдоhон аюул усалай, гуниг гашуудалай түлөө американецууд ехээр hанаагаа зобоhон байгаа. Мүнөө тохёолдуулагдажа байгаа сэрэг дайнай аюул тэдэнэртэ иимэ арга олгохогүй бшуу. Уйдхар гашуудал, гасалан зоболон бүгэдэ ниитын шэнжэтэй болохо байна. Нэгэшье арад тэрэнэй хажуу талада үлэхэгүй. Тиимэhээ дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлдэ бүхы арадууд нэгэдэхэ зэргэтэй.

Мүнөө хүдэлмэришэн анги дайнай аюулда эсэргүүсэн тэмсэдэг хүн түрэлтэнэй манлайда дабшана. Дайнай аюулые зайсуулан саралгада хүдэлмэришэн ангиин аша туhа ниитэ хүн түрэлтэнэй аша туhатай ниилэнэ. Мүнөөнэй эрхэ байдалда пролетарска интернационализм шэнэ шэнжэтэй болоно.

Гэбэшье тэмсэлдэ бодогшодой иимэ үргэн ехэ нэгэдэл, бүхы асуудалнуудаар тэдэнэй hанал бодол, хараа шэглэл гүйсэд дүүрэнээр тудалдаха ёhотой гэhэн удхатай бэшэ. Дайнай аюулай hүжэрэлгын ушар шалтагаанууд тухай асуудалаар элдэб хараа бодол байдаг гэээшэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай hанал бодолые балартуулжа, американ ядерна ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхожо байhан США-гай ба НАТО-гай бусад оронуудай дай жүрөөдэhэн ябуулгануудай болон Советскэ Союзай, тэрэнэй союзнигуудай абаhан харюугай хэмжээнүүдэй хоорондохи тад ондоо илгаануудые буруугаар харуулхын тула империалис номнол худал хуурмаг ябуулгануудые үүдхэдэг.

Иимэ эрхэ байдалда Коммунис партинуудай үүргэ болон харюусалга нилээд ургадаг байна. Пролетарска интернационализм хадаа коммунистнуудай туг, тэдэнэй үзэл суртал, зан ябадалай гол ёhон хододоо болодог байгаа, мүнөөшье болоно. Дэлхэй дээрэ тохёолдуулагдажа байhан ядерна дайнай аюул бүхы коммунис хүдэлөөнэй ажал ябуулгын гол удхые шэнээр сэгнэхые баадхана. Хүниие хүнэй дарлан мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр коммунистнууд хододоо тэмсэдэг байгаа. Харин мүнөө хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө, ажаябаха гэhэн хүнэй эрхын түлөө тэдэнэр тэмсэнэ. Тиигэжэ пролетарска интернационализм улам үргэн ехэ удха шанартай болоно. Дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүү тэмсэлэй зэбсэг байhанаа тэрэ хүн түрэлтэниие аршалан хамгаалхын түлөө тэмсэлэй зэбсэг болохо уялгатай байна.

Түүхэ гүнзэгы эшэ үндэhэтэй гэээшэ. Хүнүүд тэрэниие зохёон байгуулдаг. Мүнөө дэлхэй дээрэ дайн дажарай харгы замые халхалан хааха хүсэн бии. Бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд эб найрамдалта политика бэелүүлдэг социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэндэ түшэглэнэ. Гүрэн бүхэндэ эб найрамдалай түлөө бүхы тэмсэлшэдэй нэгэдэлhээ, тэдэнэй интернациональна бата жагсаалhаа амжалта дулдыдаха байна.

Эб найрамдалые хамгаалга хадаа мүнөө үеын агууехэ хүдэлөөн болоно. Политическэ элдэб үзэл бодолтой, ондо ондоо шажан мүргэлтэй хүнүүд эндэ ниилэн нэгэдэнэ. Эб найрамдалые сахин хамгаалхын тула интернациональна харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ гэээшэ хүдэлмэришэн ангиин, Коммунис партинуудай, ажалшадай бусад политическэ эмхинүүдэй агууехэ уг зорилго болоно. Мүнөө пролетарска интернационализмын удха энэ талаар эгээл гүйсэд дүүрэнээр харуулагдана бшуу.

Борис ЛЕЙБЗОН,
түүхын эрдэмэй доктор.
(АПН).

РЮГЕН АРАЛАЙ КОЛХОЗ

РЮГЕН АРАЛ дээрэ намар үни оршон ерэнхэй, тиигэбэшье правлениин хоёрдохи дабхарай таhалгын сонхо нээлгээтэй. Балтиин далай дээрэhээ hэрюунээр hэбшээлнэ, хүдэлжэ байгаа судналуудай двигательнүүдэй абяан, сахалиинуудай шанга хуугайлалдаан соностоно. Ɦая бариhан загаhатай хайрсагуудые зөөжэ байhан хэдэн автопогрузчик харагдана.

«Засниц» хадаа Германиин Демократическа Республикын загаhа барилгын дунда зэргын хэмжээнэй ажахы юм. Эндэ шадалтай, бүри ехэ мэдээжэ ажахынууд бии. Колхозой түрүүлэгшэ Вилли Кербер удхатайл ажаглалта хэhэн байгаа ха гэжэ hананаб. «Бидэ үлүү ехэ шууяанда дурагүй зомди. Газетэнүүдтэ бидэнэр тухай бэшэдэггүй шахуу. Теэд бидэ амжалтануудаа, дутуу дундануудаа өөhэдөө мэдэжэ байгшабди даа. Хүнүүд ажалаа хээд лэ байдаг. 11 жэл удаагуур түсэбнай амжалтатай бэелүүлэгдэнэ гэжэ тэрэ хөөрөө бэлэй.

Мүнөө ажахыда туйлагдаhан үйлэдбэриин хэмжээндэ хүрэхын тула хэдэн арбаад жэл хэрэгтэй болоо. Загаhа барилгада хэды хүн хабааданаб, загаhа сонгоолгын хоёр цехтэ хэды хүн ажалланаб гэжэ түрүүлэгшэ омогорхон тоолоно. Заhабарилгын мастерскойнууд тухай, кадрова механигууд, техникүүд болон жолоошод тухай хөөрэнэ. «Засницта» нээгдэhэн загаhанай магазинда худалдаг хоёр наймаалагша эхэнэр тухайшье мартангүй хэлэнэ. Колхозой онсо баялигынь гэбэл, флот юм. Элдэб хэмжээнэй 37 суднаар загаhашад сельдь, камбала, треска загаhадые олзоборилдог.

— 1947 ондо загаhа барилгын түрүүшын түхеэрэлгэнүүдые байгуулжа эхилээ hэмди,— гэжэ тэрэ дурсана.— Совет нүхэд бидэнэртэ туhалдаг hэн. Мотоор, гүльмэ, судна гэхэ мэтэ хомор, хэсүү саг hэн даа. Теэд тэдэ үмсын зөөри байха. Хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ, үгэдөө оруулхые оролдогшо бэлэйбди. Угай загаhашад шэнэ байдалда абаhаар үнэншэхэгүй даа. Харин этигээ hаа, найдамтайгаар туhалжа эхилхэ. Тиихэдээ хүнүүдые эдеэлүүлхэ гэээшэ түрүүшын үдэрhөө гол зорилго байгаа.

1955 ондо Вилли Кербер загаhа баригшадай нүхэсэлые толгойлоо hэн. Харин 1972 ондо загаhашад тэрэниие түрүүлэгшээр hунгаhан юм. Тэрэ гэhэнhээ хойшо ажахы гүрэнэй түсэбые ходо дүүргэнэ.

Олон юумэн хубилаа. Флодто шэнэ суднанууд нэмээ, радарнуудаар, мүнөөнэй бусад навигационно приборнуудаар суднанууд хангагдана. Хүдэлмэри hураггүй хүнгэн болоо.

Залуушуулай жэшээ абадаг, наhатайшуулай хүндэлдэг хүнүүдэй нэгэниинь гэбэл, коммунист Вилли Кербер байгаа, байhааршье. Тэрэнэй эсэгэнь эндэ, Рюгендэ харгы баридаг байhан тэхэ. Харин 1936 ондо хүбүүнэйнгээ 15 хүрэхэдэ, абань хүбүүгээ hургахые загаhашадай үйлэдбэридэ үгэhэн байгаа. Хүбүүниинь hургуулиа дүүргээд, хоолойгоо тэжээхэ ажалтай болохо бэзэ гэжэ найдаhан байгаа ха. Вилли hургуулиа дүүргээ hэн.

— Дайн дажар гээшые үзэн ядадагби, мүнөөнэй сагта шэнэ дайнда бэлдэдэг, шэнэ ракетэнүүдээр бидэниие айлгахые хүсэдэг хүнүүдые үзэн ядагшаб,— гэжэ Вилли Кербер хэлэнэ,— Дайн гэжэ юун гээшэб гэжэ мэдэхэб. Шэнэ дайнай эхилхэгүйн тулада бүхы юумэ хэхэ зэргэтэйбди. Миниин нүхэдшье нигэжэл тоолодог.

Рюгендэ колхозуудай байгуулагдажа эхилhэн тэрэ жэлнүүдтэ Вилли, бэшэ нүхэдтөөл адли, загаhанай хүндэ гүльмэ хоёр гараараа татажа шадахагүй байhан. Дайнда тэрэ гараа шархатаhан байгаа бшуу. Гэбэшье тэрэ шэнэ социалис Германиин байгуулалтада этигэдэг hэн.

Үдэр бүри Вилли Кербер колхозой правлениие суглуулдаг юм. Үйлэдбэриин даабаринуудай хэр дүүргэгдэжэ байhые тэдэнэртээ зүбшэн хэлсэдэг, хэрэгтэй заабаринуудые үгэдэг.

— Бидэ асуудал иимээр лэ табидагбди,— гэжэ тэрэ хэлэнэ.— Хүдэлмэриин сагай үедэ үйлэдбэриин участок дээрэ хэhэн ажалайнгаа түлөө хүн бүхэн харюусаха ёhотой.

Александр ПОЛОЦКИЙ,
АПН-эй корр.

Рюген арал—Берлин.

ОФВ-гэй ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮД

ХАНОЙ. Экономическа, социальна ба соёлой байгуулалтын 1984 оной ба энэ табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ үргэн ниитэ арад зониие элсүүлэн хабаадуулха гээшэ мүнөө үедэ Вьетнамай Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын ажал ябуулгын гол зорилго болоно гэжэ ОФВ-гэй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэ Пленум оронойурда хубидахи томо ехэ хотодо — Хошиминдэ болоhон байгаа.

Республикын урда хубидахи хүдөө ажахыда, мүн промышленностиин ба худалдаа наймаанай хубиин сектортэ социалис хубилалтануудые хэлгэдэ фронтын эмхи анхаралаа ехээр хандуулха ёhотой гэжэ пленум дээрэ баталагдан абтаhан документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсые бэхижүүлхэ, олонинтые социалис байгуулалтын хэрэгтэ, революциин туйлалтануудта үнэн сэхэ байхаар олонинтые хүмүүжүүлхэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриие улам эдэбхижүүлхэ гээшэ ОВФ-гэй харюусалгатай, гол шухала зорилгонууд болоно.

Арадай засагай нютагай зургаануудта эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ фронтын эмхинүүдэй гол зорилго болоно гэжэ СРВ-гэй Национальна суглаанай hаяхан батлан абаhан hунгалта тухай шэнэ хуули дотор хэлэгдэнэ.

ТҮРҮҮШЫН КОНФЕРЕНЦИ

ДЕЛИ. Хүн зоной ба хүгжэлтын асуудалнуудаар Азиин оронуудай парламентаринуудай түрүүшын конференци Индиин ниислэл хотодо нээгдэбэ. Ази түбиин 30 шахуу гүрэнэй, мүн тэрэшэлэн хэдэ хэдэн уласхоорондын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана. Тэдэнэр демографическа асуудалнуудые ба социально-экономическа хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ тэрэнэй үзүүлдэг нүлөөе зүбшэн хэлсэхэ юм.

Хүн зоной ба хүгжэлтын асуудалнууд бүхэдэлхэйн шэнжэтэй, тиимэhээ тэдэниие хойшолуулангүй шиидхэхэ хэрэгтэй гээд ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльярай эльгээhэн бэшэг соо тэмдэглэгдээ.

США. Американ ядерна ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолгые буруушаажа байhанаа мэдүүлэн, американ эб найрамдалай тала баригшад оронойи 200 хото городто олоной хабаадалгатай жагсаалнуудые үнгэргэхэдөө, ядерна дайе эрид буруушааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүгэдэй мэдээжэ врач Бенджамин Спок жагсаалда хабаадагшадай дунда. Засагаархид тэрэниие барижа хааба.

АП—ТАСС-ай телефото.

[АМЕРИ]КЭ ТҮБИДЭХИ ТҮРҮҮШЫН

[х]отодо Владимир Ильич Ленинэй ман... баригдажа дүүргэгдэбэ. Пинос олти... сайбар боро мрамораар бүгээгдээ. ...ин талмай дээрэхи Хосе Мартиин ...мэ мраморhаа бүтээгдэhэн. Мраморай ...хэй дээрэ Ильичэй толгой hиилэгдээ

...р энэ хүшөө нээгдэhэн байгаа. Тэрэ... ...агта совет скульптор Лев Кербель ...байлсахаяа Гавана ерээ hэн. Революц...эдэй ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...ройнуудай образуудые шулуун дээрэ, ...байгуулха гээшэ тэрэнэй ажал ябуул...о. Кубада тэрэ эрхим бүтээлнүүдэйн... Энэнь үшөө юугээрээ онсо үйлэ хэ... Гаванадахи В. И. Ленинэй памятник ...да бэшэ, харин Америкэ түбидэ анха ...дээ бшуу.

...оогдоhон Гаванадахи В. И. Ленинэй ...ьтэй хөөрэлдөө hэмди.

...хэгдээ даа,— гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Эндэ ...й туршада хүшөө бодхоохо хүдэлмэри ...н урда Москвада проект дээрэнь хү... Фидель Кастро тэрэниие хараhан юм. ...н түхэл маягтай хүшөөнүүдые шаба... hайниинь шэлэжэ, бодото хэмжүү...эб бүтээгээд, тэрээн соогоо гипс бло...айгаабди.

...блогууд дүрбэн самоледоор Гавана ...ндэ тэдэниие дахин суглуулаабди. ...бэлэн хүшөөгэй түхэл янзые hажаан, ...рамор түнхижэ, hиилэжэ эхилhэн бай...ойнь сасуу, хабсаргаад орхидог hэн.

...й дархан Павел Носов түрүүтэй Мы...ханай комбинадай шулуун дээрэ hии...а ехэ баяртайб,— гэжэ Лев Кербель ...үүлнэ.— Шулуун дээрэ hиилэгшэдэй ...о, хүшэр хэрэг мүн. Манда дадал бэшэ ...үдэлхэдэнь, тэдэнэртэ бүришье хэсүү ...шье тэдэнэр зорилгоёо эрхимээр дүүр...

...амятнигай бодхоогдоhон газарые шэмэг...гашад тушаа Кербель hайн hайхан ...эн. Кубын архитектор Антонио Кинта...ро шэмэглэн гоёохо хүдэлмэри хэгдэбэ. Кубын урашуул аха дүү ёhоной, хани ...дэлжэ, В. И. Ленинэй hүр жабхаланта ...гуулаа юм.

...араа сэдьхэлээ ханааб,— гэжэ Кербель ...хэлдэ хэлээ hэн.

...до талын баруун углуудань Фидель ...үгэнүүд hиилээтэй.

...политическэ теоретик байгаа бэшэ, ха...революционно хэрэгые саг үргэлжэ эсэшэ ...дото дээрэнь бэелүүлдэг хүн байhан».

Владимир ЕРШОВ,
АПН-эй корр.

ВКТ-гэй УРЯАЛААР

ПАРИЖ. Профсоюзна нэгэдэлэй — Ажалай Бүгэдэ ниитэ Конфедерациин (ВКТ) уряалаар Франциин гүрэнэй предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад ябуулгануудай ниитэ национальна үдэр үнгэргэбэ. Тэдэнэр салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэ правительствын үмэнэ табина. Профсоюзуудай сэгнэлтын ёhоор, орон дотор юумэнэй үнэ сэнгэй дээшэлжэ ба саарhан мүнгэнэй үнэ сэнгэй буурана байхада, hүүлэй хоёр жэлдэ ажалшадай бодото олзо доход горитойгоор доошолhон байна.

Почтын, телеграфай, авиакомпаниинуудай, аэропортнуудай, засагай нютагай зургаануудай, больницануудай, таможниин, полициин, түймэр сараха албанай, оборонно промышленностиин хэдэ хэдэн гүрэнэй зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд забастовко хэhэн байна.

Франциин ниислэл хотын олохон районуудhаа ерэhэн 30 мянга шахуу хүн Парижай түбтэ болоhон жагсаалда хабаадалсаа. Марсель, Леон, Нанта, Ницца, Орлеан, Лорьян, Монпелье хотонуудта олон хүнэй хабаадалгатай жагсаалнууд баhал болоо.

ДАХАУДАХИ ХЭРЭГҮҮД ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭ

Израилиин концентрационно лагерьнуудай нэгэндэ хаагдажа тамалагдаhан ливанецай тэмдэглэлнүүдые «Фридомуэйз» гэжэ американ түрүү үзэлтэй журнал толилhон байна. Шэнэ hониной хэблэлэй агентство эдэ тэмдэглэлнүүдые уншагшадта дурадхана.

Пятница, 1982 оной июлиин 2, үглөөнэй 4 час 30 минута. «Амар сайн, хүндэтэ эрхэтэд. Мүнөөдэр нангин үдэр. Рамаданай үдэр» гээд тосхоной үйлсөөр мегафоноор шангаар соносхогдобо.

Удаань дикторэй хоолой тад ондоо болоод, иимэ захиралта зэдэлбэ: «15-hаа 75 хүрэтэр наhатай бүхы эрхэтэд түбэй талмай дээрэ суглархa. Хоргодохые hэдэhэн хүнүүд дары буудагдаха».

Тосхондо орохо, тосхонhоо гараха бүхы харгынуудые израиль солдадууд ба тэдэнэрэй эндэхи тагнуулшад хаажархиба. Танкнууд, хуягта автомобильнууд, гартаа автомадуудые, пулемедуудые бариhан солдадууд тосхониие хүреэлэнхэй байба.

Эзэмдэгшэд нютагай тагнуулшадтай хамта хүнүүдые дансын ёhоор шалгаhан хэбэр үзүүлнэ. Бултадаа залуушуул «зэмэтэйшүүлэй» хара дансада бэшэгдэнхэй байба.

Бидэниие автобусуудта намнажа оруулаад, самсануудаараа толгойгоо хушагты гэжэ баадхаба. Удаань Урда Ливанай Газир гэжэ хотын хажуудахи үрэ жэмэсэй заводой газаа түхеэрэгдэhэн лагерьта абаашаа hэн. Хүнүүдые нэгэ нэгээрнь асуултада абаашажал байгаа.

Бидэнэй нэгэмнай бусажа ерэхэдээ, арай шамай дуугаржа, hалганажа байгаа hэн. Кабинедэй богоhо алхамсаарнь, гурбан солдат хүндэ шиидамаар сохижо эхилбэ.

Хүнэй багшаб гэжэ хэлээ hаань, тэрэниие бүришье ехээр сохидог hэн. Тиихэдээ hурагшадаа нэгэшье hайн юумэндэ hургаагүйш, гансал политикада hургааш гэжэ зэмэлхэ юм.

Баяжахын тулада «террористнуудhаа» мүнгэ абабат гэжэ зэмэлээд, худалдаа наймаашадые сохихо. Хэблэлдэ Израилиие шүүмжэлдэг гэжэ зэмэлээд, журналистнуудые хэhээхэ. Үдэр бүри хэдэн арбаад хүнүүд нигэжэ тамалагдажа байгаал даа.

Хооhон талада хоногшо hэмди. hүүлдэ, манай булэгые Израиль эльгээгээ hэн. Хилэ дабажа гарахадамнай, уур сухалдаа гаараhан эхэнэрнүүд автобустомнай шургажа ороод, нюур руумнай нёлбожо, туфляараа толгойемнай шэдэжэ, элдэбээр доромжолоо бэлэй. Солдадууд маниие хараад, энеэжэ байгаа hэн.

hүүлдэ бидэниие Джибель-аль-Джура гэжэ концлагерьта абаашахадаа, томо хотошо нохойнуудые бидэнэр тээшэ залаад лэ табижархиба даа. Хэн нэгэнэй тэдэнэрhээ бэеэ аршалжа, гүйгөөд үзэхэдэнь, харуулшад шиидамуудаараа наншаа hэн. Эдэ бүгэдэ айдаhа хүрэмөөр фильмтэй адли бэлэй.

Тиигээд бултыемнай нюсэгэлүүлжэ, ДДТ сүршөөд, лагерьна хубсаhа үгэбэ.

Үдэр бүхэндэ шэнэ зоболон нэмэжэл байха. Түмэр шиидамаар, ташуураар сохихо. Нэгэтэ намайе хүлhөөмни үлгөөд, боксернуудай мэшээгтэл адляар сохёо агша hэн. Футбол наадаха болобот гээд нэгэтэ Израилиин тосхондо абаашаба гэээшэ. Теэд нютагай зон хооhон шэлээр, консервын баанхаар шэдэжэ, угтаа бэлэй.

Хаалтада байhан хүнүүдэй зоригые хухалха гэжэ харуулшад оролдохо юм. Алуулhан нүхэдэймнай бэенүүдые абаашангүй, бүхэли hүни бидэнэртэй зэргэлүүлээд байлгаха ушарнууд үсөөн бэшэ hэн.

Гараа толгой дээрээ табюулаад, долоон хоног соо хашажа hуулгагша hэн.

Пятница, субботын үдэрнүүд эгээл хүшэр саг hэн даа. Солдадууд hогтоторoo уугаад, дайралдаhан лэ хүнүүдээ бараад, урда урдаhаань мүргэлдүүлжэ, хүхижэ сэнгэдэг байгаа бшуу. **(АПН).**

УЛАСХООРОНДЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

РЕЙГАНЭЙ «ТУЙЛАЛТАНУУДАЙ» ДЭБТЭР

Хүн түрэлтэн амжалта туйлалтануудта дуратай байдаг гэээшэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түбинүүдэй хүн зон эгээл хурдан түргэн, эгээл габшагай солбой, эгээл хүсэтэй хүнүүдые ехэтэ хүндэлдэг лэ. Теэд хүнүүдые ямар нэгэн hобинто аша гаргаха абьяас түрүүлhэн туйлалтанууд байдаг. Юрэнхыдөө, тэдэнэр бидэнэй сэдьхэлдэ ёгто энеэдэ түрүүлдэг. Тиимэhээ тэдэ бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоhон Гиннесэй рекорднуудай дэбтэртэ оруулагдадаг. Зүгөөр хүнүүдэй дура гутаадаг, хорыень бусалгадаг, хүн түрэлтэнэй дурасхаалда шорото муухай үйлэ хэрэгүүд болоҗо үлэдэг туйлалтануудшье байдаг. Энэ талаар США-гай президент Рональд Рейганэй ябуулгануудые дурдажа болоно.

Гурбан жэл соо Сагаан байшанда hууходаа, өөрын «туйлалтануудай» дэбтэр байгуулжа шадаа. Тиигэжэ тэрэ шахардуу шанга байдал hуларуулгые буруу hүргөө, амгалан тайбанаар зэргэ оршон hуулгые улам дэбэргээ.

Тэрэнэй баалалтаар США-гай конгрессэй сенат 1983—1984 онуудай финансын жэлдэ сэрэгэй hомололгонуудта үзэгдөө дуулдаагүй ехэ мүнгэ—252 **миллиард доллар** гаргашалха тухай хуулиин проекые hайшааба. Рональд Рейганэй иимэ ехэ сэрэгэй бюджет Холбоото Штадуудай зонхилхы булэгөөрхидэй дай жүрөөдэжэ, ээрхэн зонхилжо байhыень элирхэйлэн харуулна. Мүнөөнэй американ президентын зонхилжо байха үедэ США-гай гүрэнэй бюджедтэ США-гай сэрэгэй гаргашанууд 1,5 дахин дээшэлжэ, 1985 ондо 36 процентдэ хүрэхэ юм.

Булимтаралтын, ээрхэг түримхэй ябуулгануудаар, соносхогдоогүй дайн баилдаануудаар, Сагаан байшан ээрхэг түримхэй хүсэл бодолоо бусад оронуудта, арадуудта баадхахые hанаашална. США-hаа газаа тээгүүр байрлуулагдадаг американ сэрэгэй баазанууд иимэ зорилготойгоор түхеэрэгдэнхэй. Холбоото Штадууд 1500 гаран сэрэгэй баазатай юм. Тэдэнь дэлхэйн 32 орондо байрлуулагдана. Тэдэниие hэльбэн шэнэдхэлгэдэ, мүн шэнэ баазануудые байгуулгада Рейган оирын дүрбэн жэлэй хугасаа соо 1,5 шахуу миллиард доллар гаргашалха хараатай.

Гэбэшье иимэ ехэ сэрэгэй гаргашанууд хүсэн түгэлдэр американшье экономикодо туйлай ехэ гарза хохидол ушаруулха байна. Тиигэжэ США-гай гүрэнэй үри шэри жэлдээ **200 миллиард долларoор** ургаха. Сэрэгэй гаргашанууд олон миллион эгээлэй юрын американецуудай hуудал байдалые улам хүндэ хүшэр, доройд муу болгохо юм. Америкын 40-дэхи президентын зонхилжо байха үедэ, угытэй ядуу хүнүүдэй тоо **10 миллионhоо үлүүгээр** нэмээ. Тиигэжэ тэдэ оронойи бүхы хүн зоной 15 процентнь болоhон байна. Дай жүрөөдэлгэ американ угытэй ядуу байдалтай хүнүүдтэ түлэгдэхэ тэдхэмжые хаhана. Рональд Рейганэй зонхилжо байха үедэ **20 миллион шахуу** хүн хүдэлмэригүй болоо. Энэнь оронойи бүхы хүдэлмэриин хүсэнэй 10 процент болоно. hүүлэй жэлнүүдтэ 2 миллионhоо дээшэ хүн ямар нэгэн ажал хүдэлмэри олохо этигэл найдалаа алдаhан байха юм.

Америкын бага яhатанай — негрнүүдэй, индеецүүдэй дунда хүдэлмэригүйшүүл илангаяа олон. Жэшээнь, негрнүүдэй дунда хүдэлмэригүйшүүл айхабтар ехэ хэмжээндэ хүрэбэ—орон дотор дунда зэргээр **20 процент.** Рейганэй зонхилхо үедэ ажалладагшье хүнүүдэй hуудал байдал муудаhан байна. 1977 онойхитой сасуулхада, налог татабаринуудыень дараад байхада, хүдэлмэришэдэй ашаг олзо **14,3 процентээр** доошолбо гэжэ Америкын АФТ—КПП гэдэг профсоюзай нэгэдэл hаяхан мэдэрхэ баатай болоо. Энэ хадаа Рейганэй зонхилолгын үрэ дүн мүн. Тэрэ, үнэхөөрөөшье, баяшуулай, гансал баяшуулай тала баридаг президент болоно гэжэ үнгэрhэн гурбан жэл элирхэйлэн гэрэлбэ. Жэшээнь, сэрэгэй томо ехэ найман корпорациин олзо доход дунда зэргээр **82 процентээр** дээшэлээ. Адаглагшадай мэдэрhэнэй ёhоор, США-гай бүхы түүхэдэ американ сэрэгэй-промышленна комплексын ашаг туhые иимэ эдэбхитэйгээр сахин хамгаалдаг хүн Сагаан байшанда hуугаагүй юм.

Рональд Рейганэй тогтооhон «туйлалтануудай» списогые улам саашадань тооложо болохо. Политическэ үзэл бодолойнь түлөө алалга хюдалгануудай тоо **60 процентээр** дээшэлээ. Ку-клукс-кланай расистнуудай үүдхэдэг хүсэ хэрэглэлгын ябуулгануудай тоо **450 процентээр** ургаба. Энэ эмхиин тоо 25 процентээр нэмэhэн байна.

Мүнөөнэй американ президентын «туйлалтанууд» США-гай дотоодын ба гадаадын байдалай бүхы талые дайраба, бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүдэй ажабайдалда үүргэ нүлөө үзүүлбэ. Жэшээнь, Рональд Рейган хадаа араб арадуудта эгээл зүрюу харша президент болоно гэжэ арабууд тоолоно. Тэрэнэй засагаа зонхилжо байхада, американ сэрэгшэдэй харата ябуулгануудhаа уламжалан, ливанайхид, палестинынхид, сириинхид олоороо хосороо. Рональд Рейган хадаа Африка түбидэ эсэргүү эгээл зүрюу харша американ президент болоно гэжэ американецууд тоолоно.

Борис ГАН.
(АПН).

УЛААН-ҮДЭДЭ, шууяатай ехэ харгыһаа хажуу тээшэ оршодог гурбан дабхар хирпиисэ байшан бии юм. Тэрэ хадаа шэхэ хатуу, дүлии хүүгэдые һургадаг һургуули гээшэ.

Тус һургуули хадаа бэе муутай үхибүүдые һургажа байхаар нээгдэһэн тусхай түрүүшын һургуулинуудай нэгэн мүн.

АНХА ТҮРҮҮШЫН

Буряад-Монголой АССР-эй Арадай Комиссарнуудай Соведэй 1933 оной сентябриин 15-да баталһан тогтоолой ёһоор дурсагдагша һургуули нээгдэһэн түүхэтэй. «Бүгэдэ ниитын һуралсалые эмхитэй һайнаар бэелүүлхын тула Верхнеудинск хотодо байгша оной октябриин 1-һээ дүлии ба хэлэгүй хүүгэдэй республиканска һургуули нээхые Арадай гэгээрэлэй комиссариадта дурадхаха гэжэ Арадай Комиссарнуудай Совет тогтооно», — гэжэ тэрээн соонь заагаатай. Түрүүшээр тэрэ һургуулида 40-өөд үхибүүд һурадаг байгаа. Дигекторынь РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша, Ажалай Улаан Тугай орденто Ольга Яковлевна Орлова байгаа юм.

Табан жэлэй туршада тус һургуули хадаа һуралсал-хүмүүжүүлгын тусхай томохон зургаан болотороо ургаа. Эндэ үхибүүд табан наһатайһаа һурадаг. Багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй эбтэй эетэй коллектив байгуулагдажа, үхибүүдые тон һайнаар һурган хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдодог. Үхибүүн бүхэн өөр өөрынгөө гэртэ байһан шэнгеэр һанадаг байна.

1970 онһоо 1977 он болотор Г. А. Фёдоров һургуулиие толгойлоо. Коммунист, арадай гэгээрэлэй отличник Григорий Александрович хүдэлмэридөө зохёохы гуримаар хандадаг байгаа. Тиимэһээ багшанарай болон хүүгэдэй коллективүүдые шадамараар хүтэлбэрилжэ шадаа.

Интернат һургуулиин материальна үндэһэн һайн. Һайнаар түхеэрэгдэһэн һуралсалай кабинедүүд, кружогуудай хүдэлмэрине эмхидхэхэ, үхибүүдэй амарха таһалганууд байха.

Бүхы багшанар педагогикын эрдэмэй түйлалтануудые хэшээлдээ шаламараар хэрэглэдэг. Харуулан ойлгуулха зүйлнүүдгүйгөөр, һуралсалай техническэ хэрэгсэлнүүдгүйгөөр хэшээлнүүд үнгэрдэггүй.

Имагтал һүүлэй гурбан жэлэй туршада абяа шанга болгодог аппаратура бүхы дээрээ 20 мянган түхэригтэ абтаа юм.

Иимэ һургуулида һайнаар ном заахын тулада багшанар тусхай семинарта эльгээгдэжэ, бэлэдхэл гарадаг байна.

Багшанар һурагша бүхэн тушаа тусхай дэбтэртэй байна. Һурагшын анхарал, ойлгомжо, мэдэрэл, абари зангайнь шэнжэнүүд, ажалда ямараар хандадаг бэ гэхэ мэтын асуудалнуудаар мэдээнүүд үгтэнхэй. Һурагша тухайдаа иимэ дэлгэрэнгыгээр мэдээд байхадаа, хүн бүхэндэ ямараар хандалтайб гэжэ багша һайн тухайлха аргатай байна бшуу. Иимэ педагогическа ажаглалтатайнь танилсаад байхадаа, али үхибүүд ямараар хүгжөөб гэһэн тобшолол хэхээр.

Дүлии үхибүүдые хүмүүжүүлдэг интернат һургуулида ерээдүйнь мэргэжэлые зүбөөр шэлүүлхэ асуудалда горитой анхарал хандуулагдана. Ахалагша классуудай һурагшад предприятинууд, заводуудта экскурсида ошоно. Ажалай арга боломжонуудтай эртээнһээ танилсахадаа, үхибүүд ерээдүйнгөө мэргэжэлые тон зүбөөр шэлэхэ аргатай болоно.

Анхандаа һуража гаргаһан һурагшадтайгаа һургуулиин коллектив холбоо барисаатай байдаг юм. Бүхы дээрээ 500 гаран эдир шүүл энэ һургуулиие дүүргэжэ гараад, республикын элдэб предприятинуудта амжалтатай һайн ажаллана. Тус һургуулиһаа гараһан 48 басагад «Туяана» гэжэ фабрикадолой нэгэдэлдэ хүдэлнэ. Тэдэнэй 32-ынь — коммунис ажалай ударнигууд, арбанинь һурган хүмүүжүүлэгшэд болонхой. Тиихэдэ 138 хүн ЛВРЗ-дэ ажалладаг. Тэдээн соонһоо Б. С. Красиков, Ю. Ф. Челночков, З. И. Ковшина гэгшэд ажалдаа холо эрхимлэдэг, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто хүртэнхэйнүүд.

Энэ һургуули дүүргэгшэ, 1947 ондо түрэһэн Виктор Старков мүнөө Ленинград хотын мебельнэ фабрикада модельерээр хүдэлдэг, мүн лэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордентой юм.

1964 ондо түрэһэн Юрий Лугачовто тус һургуули эхэ, эсэгыень халажа, тон багаһаань хүмүүжүүлээ. Мүнөө Юрий ЛВРЗ-дэ модошо дархан болонхой, коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэтэй юм.

Мүн 1964 ондо түрэһэн Ханда Манжеевагай эмхидхэлиын шадабарине һургуули хүгжөөн, эрдэм номдо дуратай болгоо. Ханда Ленинградта юридическэ техникум дүүргэжэ гараад, Волгоград хотодо ПТУ-да хүмүүжүүлэгшээр хүдэлдэг.

Эдиршүүлэй дүрбэн тэгшэ хүгжэхын тула һургуулида элдэб янзын кружогууд, спортивна секцинүүд саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг. Һургуулиин һурагшад элдэб олимпиадануудта, уран һайханай харалгануудта, республиканууд хоорондын болон зональна спортивна мүрысөөнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тамбов хотодо командануудай хоорондо бүхэ барилдаагаар болоһон мүрысөөндэ энэ һургуулиин эдир спортсменүүд хоёрдохи һуури эзэлээ һэн.

Буряад ороной нютаг бүхэнһөө сугларһан 160 үхибүүд тус интернат һургуулида ажаһууна, һурана. Түрэлхидынь үхибүүдэйнгээ түлөө һанаагаа зобоногүй, сэдьхэлээр һайхан багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй харуүһан доро хүгжэнэ гэжэ һайн мэдэнэ бшуу.

Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багша К. Е. Битаева, арадай гэгээрэлэй отличнигууд З. И. Трифонова, М. П. Пельменева, Э. К. Серкова, В. К. Смолина, Г. Г. Андреева, А. Д. Байминова, Г. А. Поморцева гэгшэд мүнөө эрхимэй эрхим багшанар гэжэ тодоронхой. Зохёохы ажалта коллективэй голынь эдэнэр лэ болодог.

А. Д. Байминовагай хэшээлнүүдэй шата бүхэн һайса бодомжологдоһон, тодорхой зорилготой, эмхидхэл һайнтай байдаг. Эгээл онсо зорилгонь ямар бэ гэхэдэ, һурагша бүхэниие бодомжолуулжа һургаха гэһэн байдаг. Үхибүүн бүхэнэй онсо шэнжые һайн мэдэдэг байһаниинь багшада ехэ туһалдаг даа.

Тус интернат һургуули хадаа методическа түб болонхой. Республикын тусхай һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлгын курсанууд, конференцинүүд, педагогическа уншалганууд эндэ үнгэрэгдэдэг гээшэ.

«Һургуулиин багша (хүмүүжүүлэгшэ) болгогдон абтаба», — гэһэн гансахан мэдүүлэлые ажалайнгаа дэбтэр соо бэшүүлһэн нүхэд энэ һургуулида олон. Г. М. Завьялова, З. И. Трифонова, Г. С. Афанасьева, П. Б. Гармаева гэгшэд тэдэнэй тоодо ороно.

Дүлии үхибүүдэй республиканска һургуулиин хурянгы түүхэ юу гэршэлнэ гээшэб? Совет орондо ямаршье үхибүүдые эрдэм һургуулитай болгохо, адли тэгшэ эрхэ сүлөө элдүүлхэ, коммунис общественные эдэбхитэйгээр байгуулагшадай бүридэлдэ бата һууринень олгуулха талаар Коммунис партиин, Совет түрэ засагай айхабтар ехэ оролдолго гаргадаг байһые гэршэлһэн толормо ехэ жэшээ болоно.

У. БАЛХАНОВА,
Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын инспектор.

Уласхоорондын шэнжэлгэ

ЛЕНИНЭЙ ТУГ НАЙДАМТАЙ

Ленинскэ партиин ба Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, социалис Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот, эб найрамдалай болон коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Юрий Владимирович Андроповые совет арад гүнзэгы ехэ шаналал гашуудалтайгаар февралиин 14-дэ һүүлшынь замда үдэшэбэ. Бүхы түбинүүдэй олон миллион хүнүүд тэрэнэй дурасхаалые ёһолон хүндэлһэн байгаа. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудта, бусад гүрэнүүдтэ шаналал гашуудалай митингнүүд, суглаанууд болобо.

Бүхы дэлхэй дээрэхи үйлэ хэрэгүүдтэ Советскэ Союзай айхабтар ехэ үүргэ нүлөө үзүүлдэг байһыень гадаадын олон тоото делегацинуудай Москва ерэһэн ушар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ харин оронуудай хэблэлэй шэнжэлэлнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ. Тиихэдэ партиин найруулан тодорхойлһон Советскэ Союзай тодорхой, залан сэхэ ленинскэ гадаадын политикын энэ талаар айхабтар ехэ үүргэ нүлөө үзүүлһыень сэгнэхэ гээшэ хүшэр бэрхэшээлтэй байна. Эб найрамдалые хангаха, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалан хамгаалха талаар шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй ленинскэ хараа шэглэлые олониитэ һайшаан дэмжэнэ.

Совет арадай үндэһэн аша туһатай, хүсэл эрмэлзэлтэй тааралдуулан бэелүүлэгдэдэг Советскэ Союзай гадаадын политическэ хараа шэглэл тон залан сэхэ байһаараа шалгарна. Энэ тэрэ капиталис гүрэнүүдтэ хүтэлбэрилэгшэдэй һэлгэхэ үедэ тохёолдодог иишэ тиишээ хэлбэлзэхэ ябадал СССР-тэ үзэгдэдэггүй байна. 80-дахи онуудай Эб найрамдалта программые баталһан КПСС-эй XXVI съезд тэрэниие тодорхойлоо һэн. Манай партиин Центральна Комитет, Политбюро съездын ба ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, мүнөө үеын орёо түгшүүрилтэй уласхоорондын байдалда ажал ябуулгануудаа найдамтайгаар хүтэлбэрилнэ. Центральна Комитедэй февралиин 13-да болоһон ээлжээтэ бэшэ Пленум эрдэм ухаанда үндэһэлэн, Ленинэй зааһан замаар урагшаа шууд сэхээр, бата найдамтайгаар дабшахые партиин хэлбэришэгүй хүсэжэ байһыень бүхы дэлхэйдэ гэршэлэн харуулба. Ленинэй туг найдамтай гарта барюулагданхай гэжэ гадаадын оронуудай олон тоото газетэ, журналнууд бэшэнэ.

Совет политикын уг залгамжалдаг байһые КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэбэшэ Пленум баталба гэжэ һайн һанаатай бүхы хүнүүд, гадаадын оронуудай политическэ ба ниитын элдэб бүлэгөөрхид сэдьхэлээ хангаяар тэмдэглэнэ. «Советскэ Союз эб найрамдал — ехэ ба бага бүхы арадуудта бата, үнэн зүб эб найрамдал хангаха политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлүүлхэ юм. Хөөрэлдөөнүүдые, тиихэдэ үнэн сэхэ, адли тэгшэ эрхын ба али алиндань аюулгүй байдал хангалгын үндэһэ һуури дээрэ хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байһанаа баталнабди. Заналтануудаар бидэниие айлгахагүй. Өөһэдыгөө хамгаалха хүсэмнай бата бэхи, совет хүнүүдэй ажалаар түйлагдаһан бүхы юумэ сахин хамгаалжа шадахабди», — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненкын хэһэн тодо хурса мэдүүлгые үргэнөөр тайлбарилна, һайшаана.

Уласхоорондын хэрэгүүдтэ КПСС-эй ба Совет гүрэнэй бэелүүлжэ байдаг ленинскэ стратеги эб найрамдалай аша туһада бүтэмжэтэй һайнаар хүдэлхын, хоёр болон олон талын үндэһэ һуури дээрэ энэ талаар бии байгаа арга нөөсэнүүдые хэрэглэхын тула үргэн арга боломжонуудые нээнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь болон бусад совет хүтэлбэрилэгшэдэй гадаадын оронуудай делегацинуудай толгойлогшонортой Москвада хэһэн уулзалганууд, хэдэ хэдэн социалис, капиталис ба хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй, аха дүү партинуу... тэй тэдэнэй хөөрэлдөө... ха шанартай байна... дэглэлнүүдэй ёһоор... ниислэл хотонуудта... харал хандуулагдана... вительствануудай эг... лэгшэдэй хоорондо... тическа уулзалгануу... сквада болобо, ОО... самблейн сесси тэнд... шэ гү гэжэ һанахаа... Франциин телевиде...

Совет политикын ... жэ шанартай байһые... шэ эрхын үндэһэ һ... нуудтай политическэ... СССР-эй бэлэн байһа... дүүлгые уласхоорон... наар һайшаана. «Со... хала удха шанартай... дые гаргаһан байна... тэдээндэ харюу үгэ... арадууд хүлеэнэ», — ... ланд» газетэ тэмдэг...

Дуратай бүхы гү... адли тэгшэ эрхэтэй... рилсаа тогтоохоор ... хайлбал, Холбоото ... нэй тула адли тэгшэ... далай, нэгэ нэгэнэй... һые хараада абалса... гүүдтэ хамааралсахан... һуури дээрэ совет... тогтоогдохо ёһотой ... ненко тэмдэглэбэ. Х... дые баримталан б... һан тухайдаа амери... һаань, хоёр ороной... саан һайжархадаа ...

Совет-американ х... гын, уласхоорондын ... гын асуудалнуудые ... скэ Союзай бүтэмж... зүбөөр хандалгые ... арад һайшаана. Мэнэ... ниитын дунда үнгэрэ... руулһанай ёһоор ... хоорондохи харилса... лаар шэглүүлэгдэһэн... тоной захиргаан да... жэ американецуудай... һэн байна.

Мүнөө Холбоото Ш... жэ байһан һунгалты... ниин үедэ хүн зоно... лые хараада абажа, ... лан тайбан байдал ... хуурмагаар шашана ... шингтоной үгэ хүүр... батадхагданагүй. Тад... юз болон бусад со... гоһо дээрэ» ракетэ... гоһоо арсахые США...

Өөһэдынгөө аюул... нигуудайнгаа, ханина... далые хангахын тула... тэй бүхы юумэ хэхэ... ненкын США-гай ... Буштай хөөрэлдэхдөө... һэргылһэн, уридшала... болоно бшуу. Тиигэж... доо байгуулалтатай ... амгалан гуримаар ... гол ёһонуудые Совет... хээр баримталан бэ... рамдалай эдэбхитэй ... сэрэгэй булюу хүсэ... тэ, социализм ба ... эсэргүү «хэрээһэтэ ... шэдтэ шанга харюу ... «Унзере цайт» газет...

КПСС-эй ленинскэ... кэ хараа шэглэлые, ... һан залан сэхэ удха... үүсхэлнүүдые баруун... жэ, Советскэ Союзтэ... далай хэрэгэй аша ... эхилхэ ёһотой гэһэн ... дэй эб найрамдалай ...

Нютаг нютагай һонин

ЭЛҮҮР ЭНХЫН БҮЛЭГ

Намарай түрүүшын һараһаа эхилээд, Багдаринай хүүгэдэй спортивна һургуулида ехэшүүлэй ябахаар элүүр энхын бүлэг хүдэлжэ эхилээ һэн. Районой түбэй дунда һургуулиин багша Геннадий Алексеевич Соболев энэ бүлэгые һайн дураараа хүтэлбэрилдэг шадабари ехэтэй хүн юм.

Эндэхи геологическа экспедициин хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр иимэ бүлэг эмхидхэгдэһэн юм. Гэбэшье бусад предприяти болон эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд эндэ ябалсажа бэе махабадаа бүхэжүүлнэ. Гимнастика, хүнгэн атлетикэ гэхэ мэтэ зүйлнүүд бултанда һайшаагдадаг.

— Үдэшэлэн хүдэлмэриингөө һүүлээр долоон хоногто хоёр удаа ябанабди. Бэедэ ехэ һайн Метеостанциһаа, районһоо, хүүгэдэй саадһаа, больницаһаа, мүн редакциһаашье хүнүүд ехэ дуратайгаар эндэ ерэдэг. Бэеын элүүр энхэ гээшэ тон шухала ха юм,— гэжэ бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Г. А. Соболев хэлээ һэн.

Амаралтын үдэрнүүдтэ элүүр энхын бүлэгэйхид байгаалиин оршомдо гаража сэнгэдэг заншалтай. Эгээл иимэ бүлэг Севернын дунда һургуулида мүн лэ байгуулагданхай.

В. ИВАНОВА.

Газетын эдэбхитэд

Районой «Прибайкалец» газетэдэ хүдөө бэшэгшэд саг үргэлжэ элдэб һонинуудые дуулгажал байдаг. Жэшээлхэдэ, Зырянскын дунда һургуулиин һурагшад малай үбэлжэлгын үедэ малшадта туһаламжа үзүүлжэ байдаг тухайгаа тодорхойгоор манай редакцида бэшээ. Класс бүхэн графигай ёһоор һүһаалиин фермэнүүдтэ хүрэжэ, соёлой талаар хангадаг, малай байра сэбэрлэдэг, түлеэ залһа бэлдэлсэдэг заншалтай. Һая ахалагша классай һурагшад багша С. В. Антроповтой суг фермэдэ айлшалаа. С. В. Антропов һаалишадта СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта тухай хөөрэжэ үгөө. Үхибүүд малай хэбтэридэ хэрэгтэй модоной хибэдэһэ асаржа тарааһан байна. Энэ һургуули дүүргэгшэдэй зариман удаань түрэл ажахыдаа үлэжэ, механизатораар, һаалишанаар хүдэлдэг заншалтай.

Гадна районой түбэй библиотекэһээ һонирхолтой мэдээсэл ерээ. Февраль һарын 26 болотор эндэ сэрэгэй-патриотическа хэрэгтэ зорюулагдаһан номуудай долоон хоног соносхогдоо юм. «Хэзээдэшье жагсаалда», «Шэрүүн жэлнүүд, мартагдашагүй үдэрнүүд» гэһэн выставкэнүүд абаһаар анхарал татамаар. Библиотекарьнууд Т. А. Алексеева, Т. А. Игнатьева гэгшэд һургуулинуудта ошожо, шэнэ ороһон литература тухай үхибүүдтэ хөөрэжэ үгэнэ. «Эхэ орондоо алба хэхэ», «Сэрэгшэд хэдаа сэрэгшэд» гэһэн ниитэ гаршагтай бүлэг номуудай тобшо удхатай эдиршүүдые танилсуулаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадтай уулзалганууд эндэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Н. ТЕСЛЕНКО.
Прибайкалиин район.

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ДОЛООН ХОНОГ

«Эрдэм, техникын долоон хоног» Бэшүүрэй найман жэлэй һургуулида үнгэргэгдэбэ. Александр Матросовой нэрэмжэтэ дружинын пионернүүдэй үүсхэлээр класс бүхэндэ һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд болоо. «Эрдэм наука хүдөө ажахы тухай», «Эрдэм, техникын түйлалтануудые физикэдэ хэрэглэлгэ» гэһэн ба бусадшье темэнүүд шэлэгдэн абтаһан байна.

Удаань үхибүүд районой предприятинуудта аяншалаа. Жэшээлхэдэ, 4-дэхи классай һурагшад түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй заводто, 5-дахи классайхид хилээмэнэй заводто экскурсяар ошоо. 7-дохи, 8-дахи классуудай һурагшад Госкомсельхозтехникын районно отделениин хүдэлмэритэй танилсаһан, оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй филиалда айлшалһан байна. Тиихэдээ үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзаа, хүдэлмэреэрнь һонирхоо. Дүнгүүдээрнь үхибүүд альбом болон планшедүүдые шэмэглэн гоёогоо.

В. БОРИСОВ.

ЗАВОДОЙ УРАН ЗУРААША

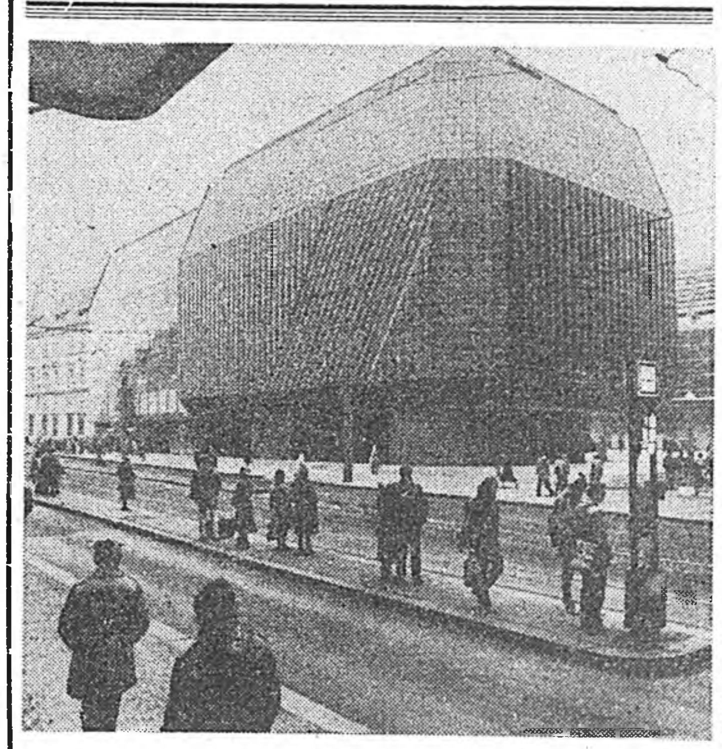
ЭСТОНИИН ССР. Заводой уран зурааша үйлэдбэридэ балай обёорогдодоггүй тушаалтай гээшэ ааб даа. Гэбэшье Тартуска прибор бүтээлгын заводто Марк Калпиние хүн бүхэн танидаг. Заводой администраци дүнгүүдые согсолходоо, тэрэнэй ажалай экономическа аша үрые заатагүй хараадаа абадаг.

Ажалаа тэрэ гээгдэнги участогһаа эхилээ һэн. Арбагар ехэ түхеэрэлгые наада талаһаань хаагаад, хүнүүдэй хүдэлдэг газарые зохидоор тааруулан табиба. Тиихэдээ гэрэлэй зохидоор хубаарилагдаха арга олоо... Иимэ хубилалтанууд бусад цехүүдтэшье хэгдээ һэн.

...Хуушан ханануд... Прибор бүтээлгын заводойхид шэнэ, мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусама цехүүдые барихые хүлеэжэ, гараа хабсараад һуугаагүй. Хүдэлмэришэдэй зохидоор хүдэлхэ эрхэ байдал өөһэдөө хангажа шадаа. Цехүүд соогоо саунатай, бассейнтэй элүүржүүлгын комплекснүүдые, амарха таһагуудые завсдойхид ооһэдөө зохёогоо.

Эдэбхитэйшүүлэй, мэргэжэлтэдэй туһаламжаар уран зурааша завод соогоо иимэ хубилалтануудые хэдэг юм.

(ТАСС).

АРХИТЕКТУРЫН ШЭНЭ БҮТЭЭЛ

Чехословакиин ниислэл Прага хотын Национальна үйлсын тэг дунда бодхоогдоһон энэ хоморой шухаг байшан хадаа аха дүү республикын гол сцена гэжэ тоологдодог Национальна театрай байшан болоно. Энэ байшан 500 хүнэй һууритай харалгын заалтай. Тэрэнэй сценэ дээрэ оперын, баледэй ямаршье зүжэгүүдые, гадна концертнүүд болон бусад зүжэгүүдыешье харуулжа болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЧССР-эй Национальна театрай шэнэ байшан.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Хүршэнэрэй һонин

БҮХЫ ЮУМЭНЬ ГАЗАРҺАА ЭХИТЭЙ

Нүхэдэй районой «Целинный» совхозой коллектив оронойнгоо Эдеэ хоолой программа дүүргэлгэдэ хубитаяа ехээр оруулхын тула үнгэрһэн жэлдэ габшагайгаар хүдэлжэ гараа юм. Тиигэһэнэйнгээ ашаар гүрэндэ һү, мяха, нооһо худалдаха түсэбүүдээ сүм бэелүүлжэ шадаһан байна.

Энэ ажахын иимэ һайн амжалта хайшан гэжэ, ямар аргаар түйлагдаа гээшэб? Эндэхид, эгээл түрүүндэ, газараа зүбөөр хэрэглэжэ шададаг болонхой гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Тиимэһээ орооһо таряашье ехээр хуряана, адууһа малынь шье орооһото тэжээлээр бардамаар хододоо хангагдана. Газарай хүрьһэ хамгаалха түсгаар системэ эндэ гурбадахи жэлээ хэрэглэгдэжэ байна. Үндэр ургаса үгэдэг, ган гасуур дааха шадалтай культуранууд туршагдана. Үрэһэн һайн шанартайгаар хадагалагдадаг. Тэрэнэйнь ехэнхи 1-2 сортын юм.

Тус ажахын механизаторнууд районойнгоо механизаторнуудта хандажа, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бүхы техникээ богони болзор соо һайн шанартайгаар бэлдэе гэжэ уряалһан байна. Тэдэнэр бригадна подрядай гуримаар хүдэлдэг болонхой.

ХАМТЫН ПОДРЯДТА — ҮРГЭН ХАРГЫ

Боохоной районой «Каменский» совхоздо инженернүүд болон дунда звеногой мэргэжэлтэдэй семинар боложо, хүдөө ажахын машина, техникэ заһабарилга дээрэ хамтын подряд хэрэглэхэ тухай үргэн хөөрэлдөө хэбэ. Ажахын ахамад инженер А. Н. Пашков, экономист Г. Я. Хороших, мастерскойе даагша В. Н. Разгсворов гэгшэд тус тустаа коллективнэ подрядай аша туһа тухай тодорхойгоор хөөрэһэн байна.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ТООСООН

Буряадай АССР-эй бүлэг зохёолшод Алайрай болон Нүхэдэй районуудаар ябажа, тэндэхи хүн зонтой хани халуун уулзалгануудые үнгэргэбэ. Уулзалгада хабаадаһан лэ хүнүүд уран зохёолшод Ч-Р. Намжиловай, Б. Дугаровай, К. Балковай, Г-Д. Дамбаевай шүлэгүүдээ уншахыень, зохёолнуудтухайгаа хөөрэхыень һонирхон шагнаһан, ерээдүйнь түсэбүүдтэй танилсаһан байна.

Буряадаймнай зохёолшод манда айлшаар ерэхэдээ, уншагшадайнгаа урда ээлжээтэ тоосоогоо хэбэ гээшэ.

С. ЕЛАЕВ.
Усть-Орда, Эрхүүгэй область.

ЭРХЭНҮҮДЫЕ ХАЗАГАЙРУУЛ... ХАРЮУСАЛГАДА ХАБАА...

Амгалан тайбанаар ажаһууха, аюулгүй байдал тогтоохо талаар хүнэй гол эрхэ хангаха шухала гэжэ хүнэй эрхэнүүдэй талаар ООН-ой комиссиин Женевэдэ боложо байһан сесси дээрэ үгэ хэлэгшэдэй олонхид тэмдэглэнэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы табан түбиин түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо социалис ба бүлэглэлнүүдтэ хабаададаг оронуудай ехэ бүлэг тэрээндэ хабаадана. Үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд дээрэ США болон сэрэгэй-стратегическэ бүлэглэлнүүдэй талаар тэдэнэй партнернуудые эрид шүүмжэлэн буруушаана. Эдэ гүрэнүүд «хүнэй эрхэнүүд» тухай худал хуурмагаар шашадаг аад, бодото дээрээ тэдэниие хазагайруулна, ЮАР болон Намибида апартеидэй, расизмын политикые, Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгануудые, Латиин Америкэдэ ба дэлхэйн бусад районуудта арад зондо зүрюу харша зонхилхы засаг захиргаануудые, өөһэдынгөө арадуудта эсэргүүгээр тэдэнэй бэелүүлдэг геноцидай политикые али бүхы талаарнь дэмжэдэг байха юм.

Булимтаран ээмдэгдэһэн араб газар нютагуудта Израилиин сэрэгүүдэй үүдхэжэ байһан харата муухай ябуулганууд хадаа хүнэй эрхэнүүдые бүдүүлигээр хазагайруулгын гэршэ жэшээ болоно гэжэ сесси дээрэ харуулагдаһан байгаа. Холбоото Штадуудай экономическа, политическэ ба сэрэгэй туһаламжа дэмжэлгэ абадаг Израилиин Дүтын Зүүн зүгтэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудаа улам үргэдхэхэдэнь, булимтаран ээмдэгдэһэн араб газар нютагуудта хүнэй эрхэнүүд бүри ехээр хазагайруулагдана.

Африкын урда хубида хүнэй эрхэнүүдые хазагайруулгада, баруунай оронуудай зүгһөө Преторидо үзүүлэгдэдэг политическэ, экономическа ба бусад туһаламжын хангалтагүй хойшолонгуудтай байлгада хабаатай асуудалнууд сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Преториин расис захиргаан хүнэй эрхэнүүдые б... руулна. Намибиие ко... мүлжэнэ, хүршэ Афр... хайлбал, Анголодо, ... та эсэргүү түримхэй... жэлүүлэгдэжэ байна... да хүнэй эрхэнүүдые... һан тухай эксперт... элидхэл дотор хэлэг...

Расизм хадаа США... политическэ байгуула... байһан зандаа. Мүн... үгытэй ядуу байда... дэлмэригүйдэхэдэнь, ... лэ хэрэгүүдэй гэршэ... США-гай националь... һаяхан толилуулһан ... дэнэ. Тусхай баримта... США-да хара арһата... центнь үгытэй ядуу ...

Түбэй болон Латин... дэн оронуудта хүнүүд... харшална, эрхэнүүды... һүүлэй дүрбэн жэл с... ридаг засаг захирга... һан Сальвадорто 42 ... байха юм. Уласхоор... ды буруушаажа бай... сын шэнэ жэлдэ В... үшөө 400 миллион ... дор арадай алууршад... на. Булимтаран ээм... хашалта харшалалтын...

Хүнэй эрхэнүүдэй ... сиин сесси дээрэ ... эрид шангаар шүүмж... байгаа. Тэдэнэй ябу... тэндэ эсэргүү гэмт... сессидэ хабаадагша... лэбэ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Взять живым»—гурбан серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). 12.20— «Ан амитадай аймагта». 13.20 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30—Баримтата фильм. 16.30 — П. И. Чайковский. 4-дэхи симфони. 17.10—Советскэ Союзай хоёр дахин Герой армиин генерал А. П. Белобородовтой һурагшад уулзаха.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 18.30 — «Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Арадай кандидадууд» гэһэн циклһээ дамжуулга. 19 25 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Һургуулиие хубилган шэнэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди»

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Байгал» — нютагуудай һонин.

Москва. 20.40 — «Так и будет» — К. Симоновэй адли нэрэтэй зүжэгөөр уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.40—Кубын Республикын артистнуудай хабаадалгатай концерт. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Художник солнца Аристарх Лентулов»— эрдэм дэлгэр үлгын фильм. 9.35, 10.45—Байгаали шэнжэлэлгэ, 2-дохи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15 — Немец хэлэн. 11.05— ПТУ-гай һурагшад а. «Гоё һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 11.30, 12.40 — Географи, 6-дахи класс. 12.05 —«Шагарай һургуули». 13.10 —Түүхэ, 7-дохи класс. 13.40— Немец хэлэн. 14.25 — А. И. Куприкай ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд. 15.10—«Багшада—хүгжэмэй хэшээл».

Улаан Үдэ. 17.50 — Сонос холнууд.

Москва. 18.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Түймэр сараха темэдэ хөөрөөн.

Москва. 19.00 — «Шахтерой абари зан».

Улаан-Үдэ. 19.45 — Театральна уулзалганууд».

Москва. 20.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 20.30 — «У войны не женское лицо»—киноочерк.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15— —Грузиин ССР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 22.00—«Время». 22.40 — «Сергей Лазо» — уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадай зохёон байгуулхы ажал» — һунгагшадай Н. И. Рыжковтой уулзалга. «Эб найрамдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар»—һунгагшадай М. В. Зимянинтай уулзалга. «Гол зорилго— арад зоной баян дэлгэр байдал» — һунгагшадай И. В. Капитоновтой уулзалга.

Хоёрдохи хуудаһанда. Социалис мүрысөөн тухай тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС:, 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62 отв. секретарь — 2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительст. ва — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-61, 2-57-65 информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61 выпускающие — 2-35-95 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография ...ственного комитета Бурятской ... делам издательств, полиграфи... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. ... Н-03351. Заказ № 44.